

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૯૭૨ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ગાથાનંદન ગ્રંથ

વિષય ૬-૩

શ્રી ગણેશાયનમઃ

શ્રી સચ્ચિદાનંદકીજય.

ગાયન સંગ્રહ.

કૃતી

ખારોટ, કવિવર દાનભાઈ માતમજી,

મુકામ દાવડ. જીલ્લો ધડર.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

ખારોટ હરીભાઈ દાનભાઈ

તથા

ગોપાળભાઈ ખાજભાઈ

આ પુસ્તક સને ૧૮૯૭ ના છઠા આકટ પ્રમાણે છપાવી
પ્રસિદ્ધ કરનારે રજીસ્ટર કરાવી સર્વે હક સ્વાધીન રાખ્યાછે.

આવૃત્તિ પહેલી.

પ્રત ૫૦૦

અમદાવાદ.

“ જયન્તી ” પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ. દોહ્લી દરવાજો ચક્રામાં

સને ૧૯૦૭

સંવત ૧૯૬૩

કિંમત રૂ. ૦—૮—૦ ફક્ત આઠ આના

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૌપીરાઈ-સંગ્રહ

૧૮૭૨

દોહા.

ગાયન સંગ્રહ ગ્રંથ આ, રચ્યો દાન કેવિરાવ;
સીજે સૂણે સનેહથી લહે અપુરવ લહાવ.

દોહા.

રાવ નથ દાવડ રહોય, પ્રેમી ભક્ત ગોપાળ;
પ્રત છપાવિ પ્રસિદ્ધ કરી, હરી સેવક હરીલાલ.

પ્રસ્તાવના.

કોટી કોટી ધન છે. એ સચ્ચિદાનંદ આનંદકંદ પરબ્રહ્મ પરમેશ્વર સર્વ વ્યાપક સર્વ પ્રકાશક ત્રણ તાપ વિનાશક પરમાત્મા પરમરૂપ સુંદર સ્વરૂપ અખીલ વયુ નીરાકાર સાકારના છે કે જેના સ્મરણ માત્રથીજ આ ક્ષણભંગી મોહ બ્રહ્મ સંગી સરીર જન્મ સંસારના બંધનથી છુટી જાય છે જેની અપાર મહીમાના ભેદ સીવ ચતુરાનનં વેદ પુરાણથી નહીં પાવે મુની નીરંતર ધ્યાન લગાવે શેષ સહસ્ર ગુન ગાવે તોયે એક અંસ નહીં આવે જેનું સ્વરૂપ મન બુદ્ધી ઇંદ્રીયોથી બહાર છે. એવા ઇશ્વર પરમ દયાળુ તેમની કરૂણા નમ્રતા એવી છે કે પોતાના ભક્તોને દુઃખ નીવારણ માટે સાક્ષાત્ અવતાર લેઇને દુષ્ટોને મારી સંત હીતકારી એવી અપાર લીલા કરીછે. એવા ઇશ્વરને નહીં જાણ્યા તેનો જન્મ સંસારમાં ધારણ કરવો વ્યર્થ છે ભગવાન સગુણ લીલા કરીને અનેક તરેહથી પોતાના ભક્તોનાં દુઃખ નીવારણ કર્યાં. આ સંગીત કાવ્ય તે નારદી ભક્તી છે. અને પ્રભુને નારદી ભક્તી અત્યન્ત પ્રિય છે, માટે આ ગાયન સંગ્રહ ગ્રંથમાં સગુણ લીલાનો શ્રી કૃષ્ણ ગણપતી શંકર દેવીઓ તથા હનમાનજી પ્રબોધીક જેથી કુકર્મ કુબુદ્ધિ કુચાલ નાસ થાય એવાં ગાયનો તથા દાણુલીલા, પ્રભાતી, ખારમાસી, પંદર તીથી, સાતવાર, ભજન, પદ, ગરબો ગરબી લાવણી, કુમરી, ગજલ, દાદરા, કડ્યાણ, ભૈરવી, સોરઠ, બીજા માળવી રાહના ભજન હિંદુસ્તાની ભાષામાં તથા ગુજરાતી ભાષામાં બનાવ્યાં છે સર્વ મંગલીક વિવાહ તથા મહોછવ વિષે સ્ત્રી પુરૂષો ગાઇ શકે એવા ઉસ્તાદ લોકો સઘરંગી સતાર વીગેરે વાજાંમાં ગાઇને સભાને આનંદ પમાડે એવાં આ ગાયન સંગ્રહ ગ્રંથ સગુણ ઉપાસીક ભક્તોને આનંદ આપનાર છે દેશ ગુજરાત સ્વસ્થાન ઇંડર જીલ્લે ગામ દાવડના રહીસ વહીવંચા ખારોટ સુભ ગુણ નિધાન રાવ માતમજી તેમના ચીરંજીવ શ્રીહરી કૃપા પાત્ર પરમભક્ત કવિવર દાનજી ઉરફે નામ દયારામજીએ આ

ગાયન સંગ્રહ રચ્યું ગ્રાહકોને વીનય કરું છું કે આ માફ પુસ્તક પ્રેમ લગાવીને વાંચે તથા વંચાવે સાંભળે તે પુરણ લક્ષિતને પ્રાપ્ત થશે. હવેથી સઘવ લીલા નામની સપ્તકાન્ડી રામાયણ ભાષા ગ્રંથ જેમાં અત્યુત્તમ કવિત છંદ સર્વેયા દોહા સોરઠા સચ્ચિત્ર સહિત બનાવેલી છે તથા બોધ બાવની કવિત બંધ અન્યોગતી અલંકારાદિક તથા પ્રબોદીકથી રચી તૈયાર કરી છે. તે થોડા દીવસમાં બહાર પાડવામાં આવશે.

॥ श्री गणेशायनमः ॥

गायन संग्रह.

१

पद श्री संपेसरा ये राह.

श्री लंगोदरा, नीत वहत जसनरा;
नावत सीर ध्यावत अढी अमर कीनरा. ये टेक.
गणु नायक सभ लायक गुणु नीधी सुभदायक संसार,
विघ्न हरणु सुभकरणु विनायक वंदु वारंभवार. श्री.
सुंद सरल सुभ वक तुंड सुची, केसर तिलक त्रीपुंड,
मात उमा पीतु इंद मालधर, संग सदा गणु भुंड. श्री.
अती उदार भुज यार अनुपम; स्वारी सुभक सार,
सुद्धी भुद्धी लरथार सदा तुम रीद्धी सीद्धी हातार. श्री.
लक्ष्मी नारदी प्रभु उर लावे, पावे नर सुभ पंथ;
करो कृपा तैयार करे येक गायन संग्रह ग्रंथ. श्री.
श्री रघुवरनो दास दान कवी वास नग्र दावोड;
पुरणु आस प्रभु गुणु गावा करे अरज करणेड. श्री.

પ્રભાતીયા રાગ પંચમ.

પ્રાતઃ સમે પ્રાણી તું, આરાધે ઉમીયા નંદનેરે;
 દેવ વડો હુદાળો સુખદાઈ, વીધન વિડારેરે. વિનાયક દેવતારે,
 ભજ તેને નીશ્ચયી તુ ભાઈ ટેક.
 મંગળ રૂપી મુરતીરે, ભોગી મોદક તણારે, આપે વળી સુસકનો અસવાર,
 કેસરચંદનરે ખીરાજેછે ભાલમારે; વંદન વિબુધ કરે છે વારં મવાર. પ્રાતઃ
 પીતા ત્રિપુરાસીરે માતા જગદંબીકારે, કામા સુધ યુધ કેરો કંત,
 ગુણમાં અનંતરે, સંત જન ગાય છે રે; દીયાવંત સુગળો એકદંત. પ્રાતઃ
 નાથ ગણુ નાથકરે; સુભ કાજ જગનમેરે, વેદ મધે છે જેની વિશ્વાત;
 ઇષ્ટ તો હમારારે, આહુ આપ છે રે, દાન કવિ પ્રણિત કરે છે. પ્રાત. પ્રાતઃ

પ્રભાતીયું.

મુકીદો મટુકીરે, મહો ઢળે માહરે;
 નથી કરો હુંગ તમે નંદ લાલ,
 આડા આવી ઉભારે, કેમ અલખેલડારે,
 સમજીને કાઢો મુખથી સ્વાલ. મુકી. ૧
 દાણી નહોતા દીડારે, ઘણા એક દીવસથીરે,
 કાને નતા સાંભળ્યા નંદ કીસોર;
 ખનાવો છો ટંટોરે, ખીના હકનાક થીરે,
 જણાવો છો જંગલમાં, અતી જોર. મુકી. ૨
 ચાળા તો કરીનેરે, આવો છો મહી ચાખવારે,
 પ્રભુ માગો જીલમ કરી હમ પાસ;
 જમો એવા લક્ષણુરે, તમારા જણાય છે રે,
 સેની થાય સાત દીવસની છાસ. મુકી. ૩
 કાંના કેહેલું પડસેરે, સમજીલું કેટલારે,
 દાદે કદી લીધું તું મહીનું દાણુ;

મનમાં વિચારોરે, મોહન લાલજીરે,
 છોડી વેને પાલવ, ચતુર સુબાણ.
 કુંછું કરજોડીરે, થોડી અડખી કરોરે,
 સ્વામી દાન દાસ તણા સુખદાઈ;
 વળતેથી વાતોરે, કરશું વાલમારે,
 ગીરધર ન કરો ઠાલી ઠગાઈ.

સુકી. ૪

સુકી. ૫

૪

રાગ પ્રભાતી.

ઉઠ પ્રભાતે સમર લેતુ. એ રાગ
 સાચે સીઆરામ સદા, સંત કાજ સારે. સા.
 જલમે ગજ ખુડન લગ્યો, હીમત ઉરહારે;
 છાંડિ ગરડ આએ સામ ત્રાસ દાસટારે. સા.
 સંખાસુરકો સંધારી વેદ બ્રહ્મ વારે;
 બાલક બીલાવ જ્યુકે, અગ્નીસે ઉગારે. સા.
 પ્રગટે નરસંગ પ્રભુ, લોહ થંભ ફારે;
 રાખ્યો પ્રહલાદ સરન, હુસ્ટકું બીડારે. સા.
 પાંડવ પત્ની પ્રવીન, સોક મેં સંભારે;
 સીઘ ચીર પુરે સામ, વીવીધ રંગવારે. સા.
 એસે અનેક ભગ્ત આપકે ઓધારે;
 દાન દાસ ઉર નીવાસ, મોર સુકટવારે. સા.

૫

રાગ પ્રભાતી.

પ્રાત સમે ઇસ્ટ દેવ, રામ ચંદ્ર ભજરે. ટેક.
 રાત્રી ધરિ ચારી રહે, સ્નાન ધ્યાન સજરે;
 મનહર છબી મન મીલાય, નીરનય કર નજરે. ૧
 બકે નામ ઉપલતરે, ખુડત તર્યો ગજરે;
 ગૌતમકી નારી તરી, સીસ ધરત રજરે. ૨

સુર નર મુની નાગ સહીત ભજત ઇસ અજરે;
 વેં પ્રભુ વીસારી જોડો, મુઠ તુ સમજરે. ૩
 વરતી શુર વેદ વાક્ય ત્રસનાદીક તજરે;
 દાન દાસ ઉર વીશ્વાસ, ધાંમ ગરૂડ બજરે. ૪

૬

રાગ પ્રભાતી.

મુજ અખળાને એ રાગ.

કહા દૈ હું અધીકાઈ ધરનીપર, ધન્ય જસોમતી માઈરે. ટેક.
 કરની ધન્ય તુમારી કહીએ, પુરન બ્રમ સુત પાઈરે;
 જાએ કવન જોલાઓ કવને, કાકો સુવન કહાઈરે. ૧
 ધન બ્રજલતા પત્ર તરૂંધરની ધન ધન જમુના માઈરે;
 બ્રજ પુહમી ધન સકલ બીપીનકુ, જહાં બીચરે જહુરાઈરે. કહા. ૨
 જ્વાલ બાલ ધન ગોકુલ પુરકે, સંગ દિરે સુખદાઈરે,
 ધન ગોપી માંખન દધ મટકી, જાએ ચારાઈ ચારાઈરે. કહા. ૩
 દાન કવી દુલ્લભ જન દરસન, મુની જન કરત બડાઈરે;
 સો હરી પ્રીરે સુરભી સંગ બનમે, ધન બહુવા ધન ગાઈરે. કહા. ૪

૭

રાગ પ્રભાતી.

શું જઈએ મહી વેચવા સહીઅર, કૃષ્ણ થયા છે મુજ કુઠેરે શું.
 જો મથુરેથી ગોકુળ જાતાં, જોજ ઘણો હોય બહેડેરે;
 આવીને વચમાં રહે ઉભા, શુંદીર પકડે છેડેરે શું.
 દાંણુ દધીનુ માગે દાડી, બીહે ના ટંટે બખેડેરે;
 નાગ કાળી સરખો જેને નાથ્યો, જે હમને કેમ જેડેરે શું.
 જો આ વાત કંસ રાય જાણે તો, તરત સભામાં તેડેરે;
 ભવ બધાની ખોડ ભુલાડે એનો ફેગટ ચાળા ફેડેરે શું.
 પરથમથી હમે ધણાયે પેધાડયા, નાનપણ હંદનેડેરે;
 દાંનરાવ કેરા સ્વામી દેખતાં હૈઉ ખુશી છે ગણેહોડેરે શું.

પ્રભાતી.

કોણુરે સમાના કામની. એ રાગ.
 કોઈ તો મનાવો મારા કંથને, છે નર બહુ શાણા;
 વીન અપરાધે વાલમો, રસીયોજી રીસાણા. કોઈ.
 જો હું આવું જાણતી, હરી કપટી હઠીલા;
 ઘેર ઘેર ચાલો ધ્રુમતા, રણછોડ રંગીલા. કોઈ.
 તો હું પ્રીતી તમ થકી, કદી કાળે ન કરતી;
 સુદ્ધી મતી સમજી નહી, વાલમજીની વરતી. કોઈ.
 કપટ પ્રીતથી કાનજી, જુદું હેત જણાવી;
 કુખજા દાસી કંસની, બેઠા રાણી બણાવી. કોઈ.
 જોજો વીચારી જાણવા, માનો કહયું માંરું;
 યહયા છે સ્વામી દાનના, સમજો તો સારૂ. કોઈ.

રાગ પ્રભાતી.

કાંનડ જાણું શું કહીએ, ઠાલા મત ઘેલડા થઈએ. ટેક.
 જાણુ અજાણુ ન થાવ જહુપત, આહુની ઓળખાણુ,
 દાણુને કારણુ આણુ દહોછે, ધંધ કચેછે ધીગાંણુ. કાંનડ.
 સાંજને લોર અપોર સદામત, ઠીક બજાડો ઠોર;
 તરણીને જોર તોર ટુકારા, બોલો છે ગોર બકોર. કાંનડ.
 વાલથી પ્રીત અનીત ઘણેરી, રાજન જાણો રીત;
 ગાફલમાં પરતીત ગમાવશે, ખુબ જાણો ખચીત. કાંનડ.
 દાન કવી કેરા વાલમ યદ્યા, સુખડની માયા;
 સમજો તો સુખ થાય સહુણા, જસોદાના જાયા. કાંનડ.

રાગ પ્રભાતી ચોરસ.

હરીનો લીધો એ સગ.

કામની ગોરસ કાજ, છપે શું કામની ગોરસ કાજ;
હવે નહીં જવા દેવું આજ, છપે શું કામની ગોરસ કાજ. ટેક.
રીત હમારી દાણની રૂડી, તે કેમ કીજે તાજ;
આવતુ જાતુ સહુ આપે છે, રીત પ્રમાણે રાજ. કામની.
હક જે હોય તે લેઈ શું હમો, દીલમાં મકર દાજ;
કડવા વચન કાઢતે કામન, લેસ ન આવે લાજ. કામની.
લેઈસુ ગોરસ હાથથી લુટી, આજ થયા અતરાજ;
મુખથી થોડુ ખોલ મહીયારી, જકડી માં કર આજ. કામની.
ડરતા નથી અમે કોઈ દૂભથી, એવું સમજો આજ;
દાન કવી કહે ગોરસ દાણી, રંગ લીનો વૃજરાજ. કામની.

૧૧

રાગ પ્રભાતી.

રાગ ઉપર પ્રમાણે.

દાણુ તો નહીં દેવાય કનૈયા, દાણુ તો નહીં દેવાય;
આવો નવ કુરો અન્યાય રસીલા, દાણુ તો નહીં દેવાય. ટેક.
સાત પેઢી લગી સાંભળ્યું નથી, જે કેમ કીધું બાય;
ઉંબર મધે આપડી કાના, ન થયું તે કેમ થાય. દાણુ.
જાળવતે દાણુ જોર આવે છે, ગોઠુલ મધે ગાય;
માહા દુઃખ વેઠી મેળવે મોહન, એ મહી કેમ અપાય. દાણુ.
મંથથી અળગા જાવ પાતળીયા, કુડુ ખોલો કાય;
પરનારીનો ઉગતે પંતગ, છેડીલો કેમ સવાય. દાણુ.
વેચવા હંદી વખત વહાલા વટસે નહીં વેચાય;
છેડો પલવ કવી દાનના સ્વામી, રૂડા જાદવરાય. દાણુ.

રામ પ્રભાતી

મૈયારી મસ્તાન બની છે, મૈયારી મસ્તાન;
 જબરી જાજલ માંન બની છે, મૈયારી મસ્તાન. ટેક,
 છોટપણેથી છાશ પીનારી, જબરી છુટ જબાન;
 માત પીતાની હાક ન માનતે, બની રહ્યાં છે બીરાન. મૈ૦ ૧
 બાલક દેખીને બોલતે ફાંચું, નાંકર બુધનાદાન;
 સમો વીચારી મનથી સુંદરી, ફેર કરો તોફાન. મૈ૦ ૨
 હકન છોડીયો આજ હમારો, બાળ મળ્યા બળવાન;
 દેવું પડે તે ત્હારે તો દીલ, એક જમી અસમાન. મૈ૦ ૩
 સમજાવે કવી દાનનો સ્વામી, મત કરે અભીમાન;
 રીત વીના તકરાર કરીને, હાથથી થાવો હેરાન. મૈ૦ ૪

રાગ પ્રભાતી

ઓળખ્યા અધર છેલ તમોને, ઓળખ્યા અધર છેલ;
 પેંડારીયાંના પટેલ તમોને, ઓળખ્યા અધર છેલ. ટેક.
 નંદબાવે કદી આદરી નહોતી, દાણાની કાંઈ ડખેલ;
 ઓચીતાનું આજ ઉપાસ્યું, પોતે પ્રથમ પેલ. ઓળખ્યા.
 નાંકરીયે ઉધમાત અનીતી, ફાકટ ખોટા ફેલ;
 પરનારીનો જાલવો પદલવ, શું સમજાશે સેલ. ઓળખ્યા.
 દાણને નામે રોકોછે દાડી, જ્વાલ મળીને ઘેલ;
 તે હું જાણું કાન તમારા, મનમાં બીજો મેલ. ઓળખ્યા.
 હક હશે તો પુછશું હમો, ગામ બધુનાંય ઘેલ;
 દાણ લેવા દાનસવનાસ્વામી, વળતે આવજો બહેલ. ઓળખ્યા.

૧૪
રાગ પ્રભાતી.

અનુભવીરાગ ઉપર પ્રમાણે.

કાંઈ વીચાર કરીશતુ પ્રાણી, કાંઈ વીચાર કરીશ;
હવે ઇંસ કેદી ઓળખીશ તું, પ્રાણી કાંઈ વીચાર કરીસ. ટેક.
ઉદ્ભિન્ન સ્વેદ જરા યુજ ઇંડજ, એકમ લાખ એકીસ;
એ રીતે લક્ષ ચોરાસીના, અંદર કેટલા ફેર ફરીસ. કાંઈ.
છે વસમો ભવ રૂપ સમંદર, તેહ તું કેમ તરીસ;
નાવ વિના જળપાર ભલા નર, એમ ક્યાંથી ઉતરીશ. કાંઈ.
કોણુ છે તું અને દેહ છે કોનો, જ્યાં લગે ભેદ જાણીસ;
ત્યાં લગે વારમંવાર ત્રખાતુર, જ્રમણામાં ભટકીસ. કાંઈ.
વેદ અને ગુરૂ દેવની વાણી, ધીરથી ચીંત ધરીસ;
દ્વન કહે ઘટ મધ્ય દેખાશે, જીવરૂપી જુગદીશ. કાંઈ.

૧૫
રાગ પ્રભાતી

રાગ ઉપર પ્રમાણે.

જાગ્ય જાંજાળી જાગ્ય હવે તું, જાગ્ય જાંજાળી જાગ્ય
તાહસ તાંનથી આજસ ત્યાગ હવે તું, જાગ્ય જાંજાળી જાગ્ય. ટેક.
ઉંઘતે દીહ અનેક થયા પણુ, ઓછીના ત્રીવીધ આગ્ય;
મોહની સાયન્ત છે તનમાં નવ, જે વરતે વૈરાગ્ય. જાગ્ય.
જાગ્યા વીના ઘણી વાતનું જોખમ, થાય તે કારણુ થાગ્ય;
સુતેનાં ભાવ ન થાય સંસારી, લાગ્ય સુધંધે લાગ્ય. જાગ્ય.
જાની માહા પ્રદા નેષ્ટી ગુરૂથી, મુસ્તક નામી માગ્ય;
દ્વન કહે ગુરૂ દેવ કપાવણુ, છેક ન થાય સભાગ્ય. જાગ્ય.

૧૬

૫૬.

આ ક્યાંથી સંભળાય મધુર સુર. એ રાગ.

જૈ જૈ જૈ ગણરાય કપાલ, જૈ જૈ જૈ ગણરામ.

સુર ગણ નર ગણ અહીં ગણ સુમીરે, મન વાન્છીત ક્ષણ થાય. કપાળ.
 નામ જપત સુખ કરણ વીનાયક, વીગ્ન હરણ વરદાઅ. કપાળ.
 સુંડ સરલ સીંદુર ચુત સોભત, પુજત સુની વરપાઅ. કપાળ.
 સુખક યાન સુજન સીરોમણી, સુમતી નીધાન સદાઅ. કપાળ.
 દેવ દયા કરી યહુ વર દીજે, દાન રામ ગુણ ગાઅ. કપાળ.

૧૭

ગરબી.

સુણ ચતુર સુજાણ. એ રાગ.

મૈયા સારદ માત પ્રાંદ સુતા, બ્રમાણી હંસા વાહની;
 સુખદાઈક સગ્ત જગ્ત ઓધાર જનેતા દહીતાં દાહની. ટેક.
 ભાળાં ભુદર તેજ ભાલં બની અધુર રક્ત બુપર વાલં;
 મુગ્તા ફલ ગલ સોહે માલ. મૈયા સાર.
 જડી કુંદન જાલેં રતન જરણક, ભુજ ચુડી નંગ ચુંમકીત ભરણક.
 સઉ તેજ ગગન દાંમણી સરણક. મૈયા સાર.
 ભની ચક્ર ત્રીસુલ ખપર ભારી, ધરી ખીસ ભુજ આયુધ ધારી;
 ઓપે સુભ હંસા અસવારી. મૈયા સાર.
 વહી વંચાં તણી સાચી વારૂ, સરણું છે હીંગોલનું સારૂ;
 તેની ઘેંગી ઢાલ બાનું તારૂં. મૈયા સારદ.
 ગુણ દાન કવી ગરબી ગાઈ, આરાધુ બેલી થજે આઈ;
 બહો આનંદ સુખ આપો બાઈ. મૈયા સારદ.

૧૮

ગુરુ સ્તુતી ગરબી.

ગુરુ ભારા ઠાકર દાસ જ્ઞાની, પાવન કીધા દલીપ પુર પ્રાની. ગુરુ.
 જોગારમ સાધન સહુ જાણે, પરમ પદ પ્રાપ્તી પહીચાણે;
 અહંમતી ઉરમે નહી આણે. ગુરુ.
 ત્રણાદીક મમતા જેને ત્યાગી, લહુર ધુની રામ રટણ લાગી;
 અચળ ચીત હરીપદ અનુરાગી. ગુરુ.

વિમળ મતી ગંગ પ્રભા વાણી, અચીત વેદ શાસ્ત્ર તણી ખાણી;
જગત સત્ય વાત સકળ જાણી. ગુરુજી.
દાન કહે દયાળ ગુરુ દેવા, સ્વામી સાચે દીલ જે કરે શેવા;
જાસે અધ મંદ્રાચળ જેવા. ગુરુજી.

૧૯

ગરબી ચોસર

ઉંઘો મારા કાનડ અલબેડા, જપો ઘણી વેદાથી જાગેલા ઉંઘો. એ ટેક.
વળ્યા છે ધંધે સર્વ નગર વાસી, કરે છે મુને ખોટી તું કંકાસી;
નીદ્રા તારી ક્યાં ગઈ છે નાસી. ઉંઘો.
કામ મારે ધરતું સરવ કરવું, લેયા દૂર જમનાથી જલ ભરવું;
ફાવે છે તુંને તેડી તો તેડી ફરવું. ઉંઘો.
ઉભા થઈ પારણું શું એચો, ક્ષમા કરી થોડી ધીરપ જોંચો;
મોહન ખ્યારા ઘડી એક દ્રગ મેંચો. ઉંઘો.
પછે ઘર ધંધો પરવારું, તાત દીલ રાજી રાખું તારું;
વદન પર તન મન ધન વારું. ઉંઘો.
રીતે જરા સમજો રૂપાળા, ચળેડા ન થાજો અટક ચાળા;
સ્વામી દાન રાવના છોગાળા. ઉંઘો.

૨૦

ગરબી.

ઓધવ મારો પોંચાડો અરજી, મોહનજીની પ્રજાપર બેમરજી. ઓધવ.
સનાતન રાખી છે સ્વાધીનતા, બીગાડોના જાણે પ્રજા બીનતા;
દેખાડોછે જહુ કુળની દીનતા. ઓધવ.
વાલમજીની મળવા તણી વરતી, ભટ મતી રહે છે કરણ ભરતી;
મારી સોકય કુળજ નથી મરતી. ઓધવ.
લગાડી હમને માયા નંદલાલે મોહીત કરી છાંડ્યા મતવાલે;
હવે મારે પ્રભુ વના કેમ ચાલે. ઓધવ.

ઓધવ તમે છે પર ઉપકારો, માલીક સાથે અર્જ કરો મારી;
ઘેરીતો લાવો નટવર ગીરધારી. ઓધવ.

અમુજણ ઉર અંતર અડસે, ચતુર ત્રિય કોધ ઘણો ચડસે;
પછે ઓધા વીખ ખાવું પડશે. ઓધવ.

કહીક મેંતો સંદેસા કાવ્યા નાથ કવી દાન તણો નાવ્યા;
ભુદરજીને કુખજાયે ભરમાવ્યા. ઓધવ.

૨૧

ગરબી

મોહન ગયા મથુરે અખલમુકી ચપલ મન ત્રિયતો સુરત ચુકી. ટેક
પ્રીતી હમો કીધી ઘણી પહેલી વળી આવી ખખરો નતી વહેલી;
મળસે તમને કુખજા હૈયામેલી. મોહન.

ચતુર થઈ નટવર કેમ ચુક્યા વળી કાણે ગરૂ મંતર મુક્યા;
જઈને તમે દાસી મંદીરે જુક્યા. મોહન

જોડે થકી દુસ્મન ત્રિય જાગી તીકસ તેથી ધ્રજતો ગીયા ત્યાગી;
લલીતા ખેરન કુખજા થઈ લાગી. મોહન.

રાજ વિના કેઈ પેરે રહીયે કહો દુઃખ કો આગે કહીયે;
દોષ હમો વિધનાને દૈયે. મોહન.

જાણ્યા તમને જાણ્યા અંતર જામી પધારો હવે ગોકુલ આનંદપામી
સાચા કવી દાનતણા સ્વામી. મોહન.

૨૨

ગરબી.

ખાંસલડી ગીરધરની વાગી. જામકતી હું નીંદ થકી જાગી. ટેક
ચપળ મન હરી મળવા ચાલે પડી વસ પ્રીતમને પાલે;
સેજલડી સુળી થઈ સાલે. વાંસલડી.

ગીરધર મળવા અંત ચઢ્યું ઘોડે, હડીતો ચાલતે હોડે;
સૈયર મારો પાલવ ના છોડે. વાંસલડી.

બનસી એની છે, કામણ વાળી મોહીત કીધા એથી બનમાળી;
 ભામની છકી ભુદર મુખ ભાળી. વાંસલડી.
 સૈયર ચાલો ગાગર સીરધારી નટવરકેરી મોહબત નીરધારી;
 મળે જમના ત્રટ ગીરધારી. વાંસલડી.
 દાન તણા સ્વામીજીને દેખી પરમમુખ પામી મુખપેખી;
 લાલ આ લવ પરીલવ લેખી. વાંસલડી.

૨૩ ગરબી.

માહારા માથે છે મહી કેડે માટ રે રાજ મને કેમ રોકે;
 લાગે ભાનુની ગરમી લલાટ રે. રાજ.
 જુવો પ્રભાતનો પહોર વીતી જાય રે. રાજ.
 વાલા ગોરસ નહી તો વેચાય રે. રાજ.
 નંદરાયના સહુણા નંદરે. રાજ.
 ગાયો ચારો આનંદથી ગોવીંદરે. રાજ.
 આડા ઉભા સું આવી અકાજરે. રાજ.
 રૂઝ દેખાતા નથી બ્રજરાજરે. રાજ.
 ભર્યું માટ તેમા અદકો છે ભાર રે. રાજ.
 લેસ દયા નથી આવતી લગારરે. રાજ.
 ભલાં લક્ષણ બળ ભદ્રજીના ભાઈરે. રાજ.
 શું ઉભાછે છેડીલો સાઈરે. રાજ.
 દાન રાવ કેરાં સ્વામી દયાળરે. રાજ.
 ખાય લાગુ માફ કરો શ્રીગોપાળરે. રાજ.

૨૪ ગરબી.

સખી બંદ્રા તે બનમાં વાળીરે, મોરલી માધવની.
 તે સુણતામાં નીદ્રા ત્યાગીરે. મોરલી.

વડા પ્રભાતના પહોરમાં વળડીરે.	મોરલી.
ભેડ રાગમાં તો લલીતો લળડીરે.	મોરલી.
મન બાકુળ થયું તે સુંણી માંડેરે.	મોરલી.
હીપે વીચાર તે ઉપજ્યા હળડેરે.	મોરલી.
સખી ધરતુ તે કાજ નહીં સુઝેરે.	મોરલી.
દુઃખ મટે નહીં જાય કોઈ દુઝેરે.	મોરલી.
મહી વેચવાને ચાલો જઈએ માનુરે.	મોરલી.
કુંવર જોઈએ જસોદાનો કાંતુરે	મોરલી.
વળી ગોરસ પ્રભાતે વેચાસેરે.	મોરલી.
ઠીક એક પંથ કામ બે થાશેરે.	મોરલી.
વળી વળતાં તે જોઈશું વાલોરે,	મોરલી.
લાગે ખ્યારો જસોદાનો લાલોરે.	મોરલી.
તેવું વીચારીને સર્વે થઈ ત્યારીરે.	મોરલી.
મહી વેચવાને સંચરી મૈયારીરે.	મોરલી.
સામા ઉભા છે દાન કેરો સ્વામીરે.	મોરલી.
પોકી અબજાને આનંદ પામીરે.	મોરલી.

૨૫

ગરબી

રંગ લેના લાલ એ રાગ.

ગીરધર ગોપાળ મથુરે સુંજઈ બેઠા મુકી માનુની;	
નગણા નંદનાલાલ કુબળને સંગે રહેવું રીત ન કાનુની	ટેક.
ધરકાજ તમે કીધું ધાર્યું વળી એન જશે તે નવ વીચાર્યું;	
માહા બદવ કુલ લજવી માડ.	ગીરધાર
તરૂની બન પ્રદં અમુન તટકી મીલી જુથ સોસ ઉદક મટકી;	
ફરી હેં બાકુળ કાળજ ફટકી.	ગીરધાર.
મથુરે શું મોહ્યા મોસારી કુંહું ઘેલા થશે તેની લગેકારી;	
ઘણી કુબળ છે કામણગારી.	ગીરધાર.

ઘણું હીત હતુ તે છોડી ગયાછો પરીઉતર નહીં લેજ્યો પાછો;
હરી કઠણ હમોપર સીદ થયા છો. ગીરધાર.
જઈ ઓધવ એ પેર સમજાવે અમ બન્સીધર વેગે આવે;
ગુણ દાન કવો ગરબી ગાવે. ગીરધાર.

૨૬

ગરબી.

રણુછોડ રંગીલારે એ રાગ,

સુણો માત જસોદારે પુત્ર તારો પંજેજે,
જતાં આવતાં જુએરે મોહન ગ્વાલ સંગ મેજે;
દાણ માગે દધીનું રે દુંકાર તોલે છે,
નથી ડરતો નકારેરે બરાંફટ બોલેછે;
પકડે છે પાલવરે તીખા નેણે તાકે છે,
વળો બોલતાં વઢતાં રે કાંનો ક્યારે થાકે છે;
કોક દેખે આ કહિતકરે વલી હમે વહુ વાડ,
સાસુ સસરો સાંભળસેરે તડકાંએ તે સાડ;
આને લાજ ના આવેરે કોઈ વાત કાનાને,
વારો વારો વેલેરોરે નંદાજીના નાનાને;
જેતાં નાંનો જણાય છેરે પાવ એના પાતાજે,
પીને દુધ પરાયાં રે ચડયો હવે બહું ચાજે;
એનાં કરતબ એવાં રે ભારે ભારે મન ભાવતાં,
ખમને લાજ આવેછેરે સરવ તમને સંભળાવતાં;
આંખ્યો જખરી ઉલાળેરે સાંમું જોઈ છોગાજો,
બહુ મસ્ત બન્યોછેરે લાલ તારો લટકાજો;
સાંજે આવે સાંમળીઓરે સારી પેઠે સમજાવજે,
આ અપલક્ષણનાંરે લઢણ એનાં ભુલાવજે;
બીજી ગોવાલ બોલીરે માતા એને મત મારો,
આ ખજ અખજાને રે પ્રાણ થકી છે પ્યારો;

મત મારજો મૈઆરે હમે તો હસીએ છે,
એને જોતાં આનંદથીરે આ ધ્રજમા વસીએ છે;
જેલે બલે ખુશીથીરે લાયક મન લેંરે છે,
સાચા દાનના સ્વામીરે ગુણનો ગેંરે છે;

૨૭

ગરબી

કોઈ તો મનાવો મારા રાજ મોહનજીને કોઈ તો મનાવો
વાલમ કુન્જ બીહારીરે મોહનજી
બીન અપરાધ તજી સહુ બીનના
પીઠ ગયા છે મથુરે પધારી રે મોહનજી
કંસની દાસી મળી છે કપટી
કુબજ્યા તો કાંમણગારી રે મોહનજી
રાત દીવસ મન મથુરે રહે છે
હરી જાણે પીઠ હમારોરે મોહનજી
દાંન કવી કે સ્વામી દામોદર
ગોકુળ લાવો ગીરધારીરે મોહનજી

૨૮

ગરબી

કરજોડી કહુંછું ક્યારની મુને જાગાદો
સુ રકજક કરો સવારની ગેર જાગાદો
અલબેલા પ્રાણ આધારછો મુને જાગાદો
હુ જાણુંછુ તમે હસીઆર છો મુને જાગાદો
તન વદન મનોહર તાહર મુને જાગાદો
મન મોહીત કીધુ છે માહર ગેર જાગાદો
સોકડડી મુજ ઘેર સાલ છે મુને જાગાદો
માર કાળજડું કંગાલ છે ગેર જાગાદો

જેઠાણી જીજ્યા જોર છે મુને જાવાદો
 મારો ખાવન કજીઆ ખોર છે. જોર જાવાદો
 મારી સાસુડી છણુકાળી છે મુને જાવાદો
 કંથ તાત તે વસીયર કાળી છે જોર જાવાદો
 સુણો દેવરીઓ રીસાળ છે મુને જાવાદો
 વળી નણદલ બહુ વાચાળ છે જોર જાવાદો
 જાતાં વળતાં લોક હજાર છે મુને જાવાદો
 આ હુનીઆં દાવાદાર છે જોર જાવાદો
 વાહુ કેઈ નથી પ્રજરાજથી મુને જાવાદો
 એવું નીસેં સમજે આજથી જોર જાવાદો
 લજ્જા પામીએ લોકાલાજથી મુને જાવાદો
 કુણું નરતુ છે એ કાજથી જોર જાવાદો
 જીવો પ્રીતી કરી એ જાણીને મુને જાવાદો
 પીએ મછ જે રીતે પાણીને જોર જાવાદો
 ડહ્યાને સુ સીક્ષા દીજીએ મુને જાવાદો
 કદી બાળક બુધી ન કીજીએ જોર જાવાદો
 કવી દાન પતી કરૂણા કરી મુને જાવાદો
 ફેર આ વેળા મળસુ ફરી જોર જાવાદો

૨૯

ગરબી

મેલો મોહન મારી માટલી એ રાગ.

છેડો છોગાળા મારો છેડો કાંત ઘણું સુ કેવાય	
જગડો કરો છો સુ જોડને દાંણુ કદી ને દેવાય	છેડો.
દાંણુ દીધા વીના ડાઝડીરે નીત્ય નાસી તુ જાય	
હવે આવી છે મારા હાથમાં લુંડી કેમ ગભરાય	છેડો.
ડરાવી દાણુ કેરા દોકડારે લાંલ કેમ લેવરાય	
જાળવીને બાંધજો જાપતે જો જો છુટી ન જાય	છેડો.

ચળ ચળ ખોસે છે ચાવળીરે લેસ રાખેનાં લાજ
 આપસો કે નહીં આપો એમ કો એન્ને કરીએ ઇલાજ છોડે
 વીચારી ખોલો વરણાગીઆરે, કરો વિચારીને કાજ; છોડો.
 ચુકી જસો ઢોર ચારવાં, રાજ કંસનું છે રાજ.
 સીનો વીચાર રાખુ સુંદરીરે, મુને ફેર સમજાવ્ય; છોડો.
 કુણુ ડરે છે તારા કંસથી, તેના આપને તેડાવ્ય.
 હસી રાજ્યું હમે હેતથીરે, તમે માંડયાં તોફાન; છોડો.
 લજ્જા છોડી નંદલાલજી, બહ્યાં તરછટ ખેરાંન.
 માંખણ ખઈ ન મચી ગઈરે, આહીરડી અજાણુ; છોડો.
 તોડીસ આજ ખોડ તાહરી, બાવા નંદજીની આંખુ.
 પચદ્ધી માંખણ પારકારે, ખોળી ખોળી તુ ખાય; છોડો.
 ચાવો ચોરાસી કેસમાં, કાન ચોર કેવરાય.
 ના આપે નથી છુટકોરે, જાણે એવું જરૂર; છોડો.
 ખોલી જતાં બહુ વોતસે, સીદ કરે છે અસુર.
 વળતાં આવીસ દ્ધી વેચીનેરે, રીત્ય સમજો જહુરાય;
 વાલા કેસો એમ વરતસુ, ગુણદાંન કવી ગાય. છોડો.

૩૦

ગરબી.

ગેલી મને કીધી સી નંદજીને. એ રાગ
 કાંમણુ મુને નંદને સલુણે કેવું કીધુ; કામણુ.
 લાલ જસોદાજીને ચીત હેરી લીધુ.
 તેથી સખી નેત્ર મધે નીંદ નહીં આવે,
 ભોજન રૂઠી રીત્યથો તે જમતાં ન ભાવે;
 મોહન મંત્ર મુજ પર ચલાવ્યો છે માવે. કામણુ.
 મંત્ર તણે પ્રકાસે તે મન નાંખ્યુ મોહ,
 જેથી દીવસ રાત્રી રઉછુ નંદ લાલ જોઈ;
 કનૈયા વીના ખ્યાડ ન લાગે ખીજી કોઈ. કામણુ.

ઐયો ઇના હાથ મધે એક ખંસરી છે;
 ભુરફી ન જાણુ તેમાં કેટલી ભરી છે.
 કામા તે પ્રીતની આવીન તો કરી છે,
 પ્રભુ મુખ દેખીને હું આનંદ પાંખી;
 છરે પ્રાણુ ખ્યાસ છે અંતર જાંખી,
 સહુણુ કાન કવી દાન તણુ સ્વામી.

કામણુ.

કામણુ.

૩૧

ગરબી.

સંકટ હુતો શી રીતે સાંખુ. એ રાગ.
 લોભી ખના નંદલાલ, ગોવીંદ મતબલના ગરજ;
 મુથ આ મનમાં કુસાલ.

ગોવીંદ.

સાખી.

કપટ હેતથી કાંનજી, રંગ રમીઆ દીન રાત;
 વાંક વીનાના મથુરે વસ્યા જાંણી જાંણી અહીરની જાત. ગોવીંદ.

સાખી.

પરથમ પ્રીત લગાડતાં, સુસમજતાં સામ;
 રનેહ કરી તરછેડવાં, કાન સાંણુ મનુસનુ ન કામ. ગોવીંદ.

સાખી.

પાણી પી ગર પુછવું, હવે શું આવે હાથ;
 ભોળ પછે ભોળવૈ ગીઆં, નતા જાણુ ઠગારાના છે નાથ. ગોવીંદ.

સાખી.

કુખજા દાસી કંસની, રૂપ મળે નહી રંગ;
 જગત્ત લજ્જતું જાદવા, સીદ લજ્જ્યો હમારો સંગ. ગોવીંદ.

સાખી.

એકકમાં બરકત નહી, ફેગટ થયાં ફરેત;
 કઠણુ વૈઆના કાનજી, હમે જાણું તમારું હેત. ગોવીંદ.

સાખી.

પ્રીતમ વેલા પધારજે, અરજ સુણી ન આપ;
રસીક સ્વામી દયાસમના, તમે મોટો વધારયો માપ. ગોવીંદ.

૮૨

ગરબી.

દાંણુ માગેરે, દાણુ માગે. દાંણુ લીલા. એ રાગ.
દધી દીજેરે દધી દીજે, કદી કપ્નથી વીરોધ ન કીજે. દધી.
દુઝ નારી સાંભળ મારી વાંણી, દધ ગોરસના છીએ અમે દાંણી;
તેથી દધીના દહે તો હાર તોડુ, ફરી ગોરસનાં માટ બધાં ફેડુરે. દધી.
દાંન દાસના સ્વામીથી કરેજ કડી;
પછે લેઇએ ગોરસ દધી પકડીરે. દધી દીજે.

૩૩

ગરબી.

ઉપર પરમાણુ.

કાન કેવારે કોન કેવા;
મુગા મુલના ગોરસ દધી મેવારે. કોન કેવા.
મફત આવે નહી દધી કાંઇ માવા;
ખોટી દાંનતથી છાસના હુખા વારે. કોન કેવા.
જેએ આવીએ સદાચ વાટય જાંણી;
દીડા આજ કનૈયો નવા દાંણીરે. કોન કેવા.
સ્વામી દાંનના વતાવો ભયસેને;
કોન કંસની પ્રજાને ડર કેનોરે. કોન કેવા.

૩૪

ગરબી.

ઉપર પરમાણુ.

મહીયારીરે મહીયારી, નથી જાણતી તુ રીત્ય હમારીરે. મહીયારી

તારો કંસ આટામાં નથી હુણુ, કે તેનું ડરાબું ડરે કુણુરે. મહીયારી.
જાન નર છેદનીમાં કંસ જોવા, એવું બોલ્યાની પડી છે તને હેવારે. મ.
દાન દાસના સ્વામી ન દાંણુ દેને, તારા કંસન સમંચાર કેનરે. મહી.

૩૫

ગરબી.

ઉપર પરમાણુ.

આજ જાણ્યારે આજ જાણ્યા;
પ્યારા આજ સુધી નતા મેં પીછાણ્યારે. આજ.
જીભતાતી તરવારનું છે જોર;
ધાન ખાયછો પરાઆં ચારી ઢોરરે. આજ.
મથુરામાંથી અરધરા તે માવા;
ખસી આવ્યા ગોકુળમાં સુ ખાવારે. આજ.
દાન દાસના સ્વામી તું સેનો ડાયો;
જાદવ લજવી કેવાંણો નંદ જાયોરે. આજ.

૩૬

માઠ દેવીનો.

સગ્તી સાચુ તારૂં શરણુ, બેલી ખાલો ચણી બધં.
વૈવંચા દુનીઆં વીસેરે, નીત્ય લે તારૂં નામ;
સંભારતાં સાચ જોમા કરી, કરતી ધાર્યાં કામ. સ.
વાટે ઘાટે દુખ વીસરે, એક તારો આધાર;
યાદ કરતાં આવતી મા, પથ્થર નાય કરપાર. સ.
મંત્ર જંત્ર કે મેલડારે, પાખંડી જગપુર;
વસમેં ગાંટે વેગ સુમા દેવ વીગન કર દુર. સ.
સાતપોર સાતા હીપમારે, પંથ એકળ એક પોર;
દાવડ મધે દોગડી મા, લાખા સાંજહી ભોર. સ.
દુરગા દહીત વીડારણીરે, સામ્રથ આદી સુર;
હીગોળા બેલી હજારે, દાન તણુ દુખ દુર. સ.

માઠ.

સુન કુળરી પેંકયુ છુપાએરે, મેરે માલીક મોસાર. ટેક.
 ભઈ પુરન દ્રોહી પર ભવકી, ત્રીય યજ્ઞ સુલ તીઆર; સુ.
 સુરીજયું છીન છીનહી સતાવત, મજકુ વારમવાર. સુ.
 ખુબ હમને દંધી હુંધ ખીલાકે, પ્રીતી કીન્હ અપાર; સુ.
 ત્તકુ ગેરી રખેહે તુમને, નીલજ કીંકરી નાર. સુ.
 તોરે રખે જાઅ નહી ત્રીકમ સખ ગોકુલ સનગાર; સુ.
 કછુ વીથહ હમસેં મત કરહુ ભેજ હુઉત ભરથાર. સુ.
 ગર તેરો દેખી ગખ રેંગે, મોહન નંદ કુમાર; સુ.
 સોભીત તોહી નહી નટવર સંગ દુર બલહીન દેદાર. સુ.
 રેનો જો ચૈએ મથુરામે, તો સીક્ષા માંનહુ સાર; સુ.
 દાંન રાવ કહે આવન દેહુ, ગોકુલમે ગીરધાર. સુ.

માઠ ત્રીતાળો.

કપાનાથ શ્રીખંડટ કાટણ સંકટ, છો ભટસુરસધીર; ક.
 સીયાનાથના ભક્ત તે જગત સીરોમણી, રક્ત છે વસ સરીર. ક.
 આકન માલ વીશાલ ધરી ઉર, સોભીત વજ કછોટ; ક.
 લાલ અખાં હથ, લાલ ગદા લઠ, લાલ અનુપ લંગોટરે. ક.
 લાવણુ સુધ ઉદધ ઓલંગણુ, સાંમ્રથ દુજો કોણુ; ક.
 લંક પ્રજાળણુ લછ ઉગારણુ, કુંગર ધારણુ દ્રોણુરે. ક.
 ભંજન કરટ પ્રભંજન નંદન, અસુર ગંજન આપ; ક.
 બપ જપે વીસવાસ કરી જન, તોડત સીથ સંતાપરે. ક.
 દાંન કવી કહે દુઃખ વીડારણુ, વીર તમો બળવંત; ક.
 રામના દાસ તે રામ સરીખા, હું જાણુ હડુમંતરે. ક.

માઢ.

અલબેલા આવી ઉગારજો, બળતાં મંજ્યારીનાં બાળ. ટેક.
 નાથ અજાણે પ્રગટયો નેલા, ફેર પડી ઉર ફાળ;
 ચેત્યા કેડે જોર સુ ચાલે, જડ પાંદે મહાબળ. અલ.
 પેલાદ બેઠો પારખુ લેવા, વણ સમ જેવા ચાળ;
 મહા અશ્રીમાં બચાવા માટે, રાજ થજો રખવાળ. અલ.
 સમરણ તારૂ છાનુ કરતા, ધરમાં રહી ગોપાળ;
 બહર થયુ નહીં બાંચ બલોતો, પીડસે દુસ્ત લોપાળ. અલ.
 જોજ્યો પ્રદ બાંનાનુ જસે, છોડતા નાથ સંભાળ;
 સું કહુ જાજુ દાંનના સ્વામી, આપ છો દીન દયાળ. અલ.

માઢ. માળવીરાનો.

ચોર મોહી લાધી ગચ્છો માંખનકો. ચોર.
 બોત દીનુસે હુઢતીરે, હે કુન એસો ચોર,
 દધ માંખનકે માટકુ, આ બીનસે નંદ કીસોર. ચોર.
 છોટે કર પદ છોટકોરે, કરત બખોટ કરે,
 ગોરસ દોરે ગેલમે, ફોરત માટ ફેરે. ચોર.
 સહન કહાં લગ કરસકુરે, તીખે કામ તુમાર;
 લેલ કરીઆં લાડીલે, અબકુટીહુ નંદકુમાર; ચોર.
 સોગન ખાઆં છોડ દુરે, ફીર કરે ન એંસો કામ;
 છોટો દેખી સાંમચે, મુને દયા આવે દયા રામ. ચોર

કાફી.

અંબાજી આઈ, આંબ્યાં ખેડે અંબાજી આઈ; ટેક.

પ્રભુરામને પરથમ પરચો, દીધો સુખ દાઈ.	આવ્યાં.
બહુરે સોભીતુ મંદીર બણાવ્યું, રૂડી ચતુરાઈ;	આવ્યાં.
આદ સગ્તી સોહે મુરતી અલોકી, મૈઆ મુહં માઈ.	આવ્યાં.
સમત તેર ખટ વરસ છતીસો, માસ વૈસાક માઈ.	આવ્યાં.
કેસરી ભુપ પ્રતીસ્ટા કરાવી, બેલી થજો બાઈ.	આવ્યાં.
પ્રગટ થયાં ધન્ય ભાવ્ય પ્રજનાં સુંખ સંપત છાઈ.	આવ્યાં.
મુખી પટેલ સેવક માજી કેરો, લલ બેચર ભાઈ.	આવ્યાં.
સોભા અપાર મંડપ મુંલ સાજે, ગાજે ત્રંબ ઘાઈ.	આવ્યાં.
દાંન દાસ રેવાસી દાવડ, ગુણ કાશી ગાઈ.	આવ્યાં.

૪૨

લાવણી.

સુંનમ સખીરી. એ રાગ.

ચોસટ દેવી સંગ ઉમંગ કર, બાલોચની નીકસી બાઈ;
 નવરાત્રી મે, ચંડીકા સારદ ખેલે સુંખદાઈ. નવ.
 સીંગ વાહની સંગ પધારે, સજ આયુધ ખગ આદી સાર;
 ડમરૂ બાજે, ડક કંસાલ તાલ હોવે ડીમકાર, ડમરૂ બાજે,
 સોભા દાઈક પ્રગટ લયો સસી, અસ્ટમીકી રાત્રી ઉજ્યાર,
 મંગલ ગાવત, ઓર ભત ભત કે ગાયન કરત ઉચાર, મંગલ ગાવત.
 સેર.

અંખીકા સારદ આહીદે, જુગ માઈ ચોસટ જોગની;
 કત ખેલ માસ કુમારમે, નીજ અંગ ભુખ ન બની ઠની.

અતી હરખ કરકે અલખેલી, આરાસુરી સંગે આઈ. નવરા. ૧
 હંસ ચડી હીંગલાજ અધીક હીત, સાજે અયુધકર સમસેર;
 ત્રીસુલ જલકે, ભુજ અસ્ટમે સસ સજે ઇંહી બેર, ત્રીસુલ જલકે,
 આયુધ સાજી માત ઇસ્વરી, પ્રતીખીંબ મંગવાઈ ફેર;
 બદન દેખીકે, સજે સનગાર અંગગનીકે ત્રહુ તેર, બદન દેખીકે.

સેર.

ઠહરાઈ સનમુખ આઈના, સનગાર સાજત સારદા
 ભુખન બસન તત્તર લએ, સુખદાઈહે દેવી સદા,
 માણી સુમાંગી મુસ્તકહી ભુજ પુસ્તકહી તત્રી લે મહં માઈ. નવર. ૨
 દર અંગન દ્રગ દોઈ અરસ પુની લે કુમ કુમ કર ટીકા લાલ,
 જલકત ચંદા, સરદ પુનમકા સોલ કમ મયે લાલ, જલકત ચંદા,
 મુક્તાફલ નથ જકત, પુની અધુરાન રકત જેસે પરવાલ;
 મોતન માલા, બેની મુસ્તકપે સોલીત વ્યાસુકી વ્યાલ, મોતનમાલા.

સેર.

લીલાર જલકત ચંદહી, પ્રતી બીંબતાસ અપારહે,
 નથ જલક સુંદીર નાકમે, જતુ દાંમની જલકારહે;
 નૌરં ચુદ્દીઓ ઓડી અંગ, ઉમંગ રહે બીચ અધીકાઈ. નવરા. ૩
 ઇસ રીતે સખ સાજ આબુક્ષણ, ચંડી નીકલી સાહહી ચાર,
 માંનસરોવર, નીકટ ચોકમે ખેલે બોલે જૈકાર, માંનસરોવર;
 બજે ઠાક ડમરાંન ઠાક બલવાંન કરે ખેત્રપાલ અપાર,
 ભગત જગતકે, આઈ ઉછવસુની, જૈજૈ સખ ઉચાર, ભગતકે.

સેર.

ચંડીકા ચોસટ ચોકમે, ખલ દાહની આકે ખડી,
 સરમાંન તટ કે નીકટ હે, લટ છુટ નવ લખ લોખડી;
 દેદે તારી હાથ સકતી સખ સાથ ફીરત મંગલ ગાઈ. નવરા. ૪
 તારી ચુટકી હાથ બળવત, જાંજર પદ બાજે બ્રનનાટ,
 ધુધર ધમકત હુમક નેપુરકી કીંકણીનોકો ઠણણુણાટ. ધુધર ધમકત,
 રત્ન જડીત હથ ચુડી દામની રૂડી દમકતી હે લીલાટ;
 હોઈ ખુસી દીત, સખેંઈહી રીતસે ખેલે દેવી થાટ, હોઈ ખુસી દીત,

સેર.

લાવની ગાઈ સજાકી, સખ ભજતકી સંકેટ હરો,
 ઇતની હુમારી અરજ હૈ, કવી દાંનપે કુરના કસો;

તુમ તો હુમારી માતણે, હુમ તુમેરે બાલક સદા,
 ઇસ લાવનીમે ભુલ ચુકહી, માપ કીજો સારદા;
 સીપીર નાઈ અસ્તુતી ગાઈ લાવની કરજોડી કહે કવીરાઈ. નવરા. ૫

૪૩

લાવણી. એ રાગની.

દીયા સીંધુ નંદલાલ કરન કીયાલ, બીરજકે હીતકારી;
 સુનકે અરજી, હો સાંમરે, ગોકુલ આના બીરધારી, સુનકે અરજી.
 પેહેલી પ્રીત લગાએ પીઆ તુમ, કહો બીજોગ અબધ્યુ કરતે;
 બહુત અનીતી કરત આર દીલ માંજ કીસીસે નાહરતે. બહુત અનીતી.
 બીન અપરાધ બીરજ બીનતાકે, હોય હીતુ જીય ક્યુ હરતે;
 તજકે ગોકુલ પ્રીદા; હોકે મથુરા અંદર ફરતે. તજકે ગોકુલ

સેર.

સીંધુ દીઆ કે સાંમરે, પહીલેસે પ્રીત લગાય કે,
 અબ છોડી હમકુ એકલી, બેઠે મથુરા જાય કે;
 કહુ અધમ ચેરી કંસકી, બેઠીહો સાંમ બનાયકે;
 બેરન હુમારી તીન બંકી, લીન સાંમ લુભાયકે,
 પરલવકી વહની દુર પાપની, કહાં મીલી કુબજકારી. સુનકે. ૧
 યહ ગોકુલમે દીન એક જયુ, રાજ્ય બીના નહી જાય રહ્યો;
 નીંદન આવે, સાંમ બીન સખીએ તાપ ન જાય સહ્યો, નીંદ ન આવે.
 મકર કેતુ દીવમાંડી સતાવે, કો દુખ કીનપે જાય કહ્યો;
 ઉરમે બીચારો, બીરજ બીનતાને સરનો તેરો ગ્રહ્યો. ઉરમે બીચારો.

સેર.

બાલમ બીનાએ બીરજમેં, રમની અકેલી ક્યુ રહે,
 ઇતની હુમારી અરજ હે, કીખાસે બંકે કુન કહે;
 બીતુ મની જેસે ઉરગ બ્યાકુલ, પય બીતુ પાડીનહે,

યહ રીતસેં ગોકુલ અબલા, સાંમ વીન અતી દુખ સહે;
કોટી ગુના અબ માપ કરીકે, મનમે સમજે મોરારી. સુનકે. ૨
જીસ દીનસેં તુમ ખીલુરે સાંમ મોઇ, તીસ દીનસેં સનગાર તજે,
પ્રાણુ તુમેરે પાસ રહતહે, અન જલ ગ્રહન ન કરત અજે પ્રાંન તુમારે.
તુમતો કુખરી સંગ રંગ ભર ખેલત અજહી કરત મજે;
જહ બંસી હોઇ, લાલનંદાકે તુમતો નાંહી લજે જહ બંસી હોઇ.

સેર.

જહ બંસમે તુમ જનમહે, લાલા અજસનાં લીજીએ,
કંસ રાયકી વહ કીકરી, કુખજીકે સંગ ન કીજીએ;
તુમતો ખડે હુસીયારહો, ખરી કેત કખહુ ન ખીજીએ,
સુન સેસ્ટ ઉદક છાંડીકે, પય નેસ્ટ કખહુ ન ખીજીએ;
નાગર તાઇ તુમારી નટવર, નીકીલ લહી હમ નીરધારી. સુનકે. ૩
ઉધવજી યહ કાગર ઇતનો પહુચાના મથુરા પુરકુ
દેના હસ્તમે: કુખરી દ્વારખે બકે ના બંસીધરકુ. દેના હસ્તમે
ખીરજ ત્રીયા તુ મદરસ ખીના સખ, વ્યાકુલ હો ખેંઠી ધરકુ
વાલમ જલદી. પત્ર બાંચકે આના ગોમુલ અંદરકુ વાલમ જલદી

સેર

પત્રાંકે સુન અચન પીય જલદી મીલન પધારનાં
અહગાંમ ગોકુલ અખલકે સખહી કે કાજ સુધારના
માફી કરો મોરારી તુમ પ્રજનારીકે કોટી ગુના
હમ ખેર ખેર કહંત હે નહી રહો બાય હરો ખીના
દાંનરાવકે સ્વામી દીઆકર દરસન દેના દુખ ટારી સુનકે ૪

૪૪

લાવણી.

કહાં બાય કીયે ફરીઆદ બયો દુખ ભારી
પનઘત તટ ખેરી ભયે સાંમ ખીરધારી ટેક

જલભરને જો મે જાઉં ઘાટ જુમનાકુ
 તળ આખું ઠરે તોફાન, સાન નહી વાકુ;
 જલ ઢોરે કનાઇ, ફેરે મટક સીરધારી. પનઘટ.
 ફરે જ્યાસ જ્યાસ સંગ તાલ, બંસી બજવાવે,
 નંદલાલ બાલ આહીરપે, નાચ નચાવે;
 બહુ દુગ મચાવે, આત દેખી પરનારી. પનઘટ.
 પહેચાં નળીના પેચાંન, કાંન નહી જાને,
 ખીન ભાંન હોઇ મસ્તાન સુ પદલવ તાને;
 બરજોરી લાજ તજ, બોલે મુખસે ગારી. પનઘટ.
 કવી દાન રાવ કે, સ્વામી ઘાટ પર ગરજે,
 જસોદાસે કહીયો જાન્ય, બાલકુ બરજે;
 અપ લછન છોરે, એસેકુંજ બીહારી. પનઘટ.

૪૫

લાવણી.

રાગ ઉપરનો.

છે નરતન હીરો, ગફલતમાં સુ ગમાવો;
 ને આવે વારમ વાર, અવસર આવો. ટેક.
 ઘણી વેળા ગોથાં, ખાંણ્ય ચારમાં ખાધાં,
 નહીં ગણતાં આવે પાર સહાં દુખ ખાધાં;
 કરો સમજી ઉતમ, કાંમ રાંમ શુભ ગાવો. ને.
 જુવો પક્ષી જનાવર, સરવ ઝોળખે સ્વામી,
 નર નહી જાણે નીજ નાથ, એ કેવી ખાંમી;
 સદગરૂ પદ સેવી મોટી ભુલ મીટાવો. ને.
 દન રાત દોડતાં ઘર ધંધામાં ગાળી,
 વળી સ્વારથમાં નથી જોતો લમણ વાળી;
 લાખેણી દેહનો, લેસ ન લીધો દહાવો. ને.

ઉર ખહુ જીવ્યાની આસ, રંક ને રાગ,
 જીવો દન દન વધતા જાએ મનોરથ જાગ;
 પ્રભુ નહી જાણ્યા તે પછે થશે પસ્તાવો. નૈ.
 છો લણ્યા ખરા પણુ ગણ્યા નહી એ સાચુ,
 ખીજા ને દો પરખાધ, કામનીજ કાચુ;
 હોય દીપ તળે અંધારૂ એહ હડાવો. નૈ.
 ભાઈ માત પીત્યા અજ્યાગત ગરૂએ ઘરનાં,
 છં પાંચે તીરથ સેસ્ટ વચન મુનીવરનાં;
 પરથમ તે પુજી ગંગા જીમના જાવો. નૈ.
 કરતાર પદારથ કર્યા મનુસને માટે,
 મહી મેવા મીસરી મળે સેજને સાટે;
 મત અઘટીત વસ્તુ જોતાં મન લલચાવો. નૈ.
 કોઈ રાત્રી દીવસ મન ગમતી મોજો કરતા,
 કોઈ આપો આપો કરે ફેરે નર ફરતા;
 ફળ પુન્ય પાપનાં પ્રગટ નજર ફેલાવો. નૈ.
 તુ જીઠ કપટ તજ પ્રભુ લજ પુરણ પ્રીતી;
 ઉર દયા રાખવી એ છે મોટી નીતી;
 એ દાન કવીની અરજ ધ્યાનમાં લાવો. નૈ.

૪૬

લાવણી.

કયું જોત ચાતુરી કરે, આતુરી આની,
 નાટરે કરમકે અંક સમજ લેં ગ્યાની. ટેક.
 નૃપ સુર અંસ હરીચંદ્ર બડા સતવાદી;
 જીનકી રજધાંની, કૌસલપુરકી ગાદી;
 પટરાની ઉતકી, ભરે સ્વ પચગર પાંની. નાં.
 ગઊતમ ગર ઉતમ, નારી જગ મયા જેસી,
 સુરપતીસે થ્યો સંજોગ કરમ ગત કેસી;
 સીધ્યા ફીર હો ગઈ હુધ્યા જોત સઆંની. નાં.

અંખી લેસ જગત આધાર કૌસલ્યા જાયે,
 છનકે જસ ગાવત વેદ, પાર નહી પાયે;
 શવન હર ગ્યે વહુ રામચંદ્રકી રાંની. નાં.
 પાંડવ સત ધારી, પાંચ ભુજ બલભારી,
 બો પાંચુ કે ખીચ એક, ભુપતી નારી;
 મધ સભા ખીચાયે ચીર ભુપ અભીમાની. નાં.
 લછમી બહની બહનેઉ હરી પ્રીય સંકર;
 છન તાત દધી પ્રક્ષાત પ્રાત ધનવંતર;
 ચંદર કે ભાલમે અખ લગ રહી નીસાંની. નાં.
 ઉછ અંનકા ખીકમ ભુપ જગત મનરંજન,
 સતવાદી સુશ કાતાર પર દુખ લંજન;
 ચોરંગા ખીનકે પ્રીરાઇ કુછ દીન ધાંની. નાં.
 સુખ દુખ કરમ અનુસાર સમજકે સહના,
 કવદાંન કીસીસે કરમ કથા નહી કહના;
 રઘુનાથ ભજે દીન રૈન મોદ મન માની. નાં.

૪૭

ખ્યાલ.

દીલમે રખો ભરૂંસા ભાઈ, ઇમાંન અપના ખોના કયા. રઘુવર બેલી.
 ચોર કી ગાલ કીસીસે હોના કયા. રઘુવર બેલી.
 અપને ઘરકા કામ ચોર દુસરેકે ભરૂંસે સોના કયા. રઘુવીર બેલી.
 દુઝે લેસ ગઈ માત પ્રાત બકરીકા બજે બલોનાકયા. રઘુવીર બેલી.
 સંકટ સીર પર પડે જડે ખગ, ગડે ત્રંખાલુ ચોના કયા. રઘુવર બેલી.
 છનકે ગોરખનાથ ગુર હે, ઉનકું બડ ટોના કયા. રઘુવર બેલી.
 દાંનરાષ કહે ચોર દેખકે મન અપને મેમોના કયા. રઘુવર બેલી.

રાગ ઉપર પ્રમાંણે

શ્રીયા રાંમ સુખદાઈ નાંમસે	
પ્રીતીજીને પ્રેઈ નહી.	વો નર પાખંડી
સમજના ભગત હરીકા સોઈ નહી.	વો નર.
જોગી ત્યાગી ભોગી હુબ્ધ રહે.	
જોગ કલા ઉન જોઈ નહી.	વો નર.
મંસ બ્રજે અરૂ મદીરા પીવે.	
ઉનકે કંધ જીનોઈ નહી.	વો નર.
નાયે ગંગ ખીન લેદ પાયે.	
વો દેહ ગંગમે ધોઈ નહી.	વો નર.
બુધમે ભાગે ધાવ ન લાગે.	
ના છત્રી સીરોઈ નહી.	વો નર.
પરમ હંસહો ફીરે પ્રથીપર.	
ખલતા મનકી જોઈ નહી.	વો નર.
દાંન રાવ ભગવાંન ભજે ખીન.	
હરકું પ્યારા હોઈ નહી.	વો નર.

બાર માસી લાવણી.

ઉદ્ધવ કહીયો જાકે આજ, મીલને આયોરે મહારાજ	॥ ટેકા
કાલી માસ સીધાયે ફીરના, ગયે મથુરાં ગીરધારી,	
રાધા આદી સખહી રાની, નીદ ત્યાગી બ્રજનારી.	ઉદ્ધવ.
માગસીર માસે જોરી મોરારી, પુની કુબજસે પ્રીતી,	
લજ્યા છોરિ ઇહાં લપટાંને રાજનકી નહી રીતી,	ઉદ્ધવ.
પોસ માસમે કાંમહુ પ્રગટે, તનકું સો સતાવે,	
હુવો ખેતાલ સરીરનહે હથ, જીનસે રહો ન બવે.	ઉદ્ધવ.

મહા માસ મથુરાં કે માંહી, ગીરધર રાખે ઘેરી,
 કાંમનગારી કારી કુબળ્યા, માંતુ બેરન મેરી. ઉદ્ધવ.
 ઇંહી કાશુન ગોકુલ અબલાકે; હીયે જરત હે હોરી,
 બીરજનાથકે મુખ દેખે બીન, ઘેલી હો ગમ્ ગોરી, ઉદ્ધવ
 ચૈત માસમે હોવત ચિંતા, મનહે મીલને માંહી,
 બીછુ રત માસ પાંચહી બીતે, નાથ પધારે નાંહી. ઉદ્ધવ.
 બાઉ બૈસાક જકોરત બહુરી, ધરનભ ઉડીત ધુરી,
 દેખી ધંધકાર દીલ ડરીયત, પરીયત બીપતીપુરી ઉદ્ધવ.
 જ્યેષ્ઠ માસ ગોકુલ દીસો જહુપતી, કહું આવન નહી કીના,
 તુમહી મીલત બીન હમ તન તલકત, માંતુ જલબીન મીના ઉ.
 આચે અસાડ ઘઘુંબી અંબર, ધરપરી હે ધન ધારા
 મોહે કહા દેખી કુબરી મુખ, હો તુમ નાથ હમારા ઉદ્ધવ.
 સાવનીએકી તીજ સખીરી. અબતો નેરી આઇ
 યે નાંહી ઘર ઉછવ કેસો. મનમેં સોંચ ન માઇ ઉદ્ધવ.
 ભાઈ માસમેં ગરજત ભારી. કારી ઘટા ધન કેરી.
 સખનેમે હમ દેખે સુંદર, ત્રીકમ મુરતી તેરી. ઉદ્ધવ.
 આસો માસ અમોવસકે દીન, અલબેસો ગર આયે.
 મીસી ત્રીઆ પ્રજ બુથ હરખમહ, બનીકની નાથ બધાયે ઉદ્ધવ.
 ઉગની સંવત વરખ અડતીસા, આસ્વીનકા ઉજ્યારા
 શુન તબ રાવ દાંન કવ ગાયે, ગરને માસહી બારા ઉદ્ધવ.

તીથીઓ

અનુરધજીની ગોડલી એ રાગ.

એકયમે આવી એક પત્રીકા, દસરથને દરબારે
 સગપણ સંમનું સીતાથીરે, થયુ મીથીલા નગ્ર મોબર
 આનંદ ગણો ઉર થયો રે.

બીજ તે બીજે બહુ પુન્યનાં; રોષેલાં રવીકુળરાયરે
 સગા જનક સરખા મળ્યારે, કંન્યા જનકી લક્ષ્મી કેવાય આ.
 ત્રીજે તે તોરણ ટોડડે, ઘણા બાંધ્યાં સઉકો ઘેરરે
 આસોપાલવને આંખનાંરે, લાવી પત્ર કરી લીલાલેર આ.
 ચોથ તે ચંદ્ર બદની મળી, ગાવેસુ મંજગીતરે
 ગાંણાંમાં હસી હસી ગોડવેરે, સુભનાંમ શ્રી રાંમને સીત આ.
 પાંચમ પુન્યા પંચકર, કુળ રીતી ઉતંમ કીધરે
 વીમ કરે ધુની વેદનીરે, ડંકા ઢોલ નગારે દીધ આ.
 છઠે સોહાગણ સુદરી; સહુ સોજ સજ સણગારરે.
 બે હઠ વધાવા બોલતીરે બાંણે કોકીલ દે ટઉકાર આ.
 સાતમ સઉકો સજ થયું બાવા જનકપુર બાંન્યરે.
 ગજરથ સણગાર્યા ઘેડલારે નાંખત ગડગડે ફરકે નીસાંન આ.
 આઠમ રાજ અવાસમાં સાજ સજાવે મંત્રી આઠરે.
 શ્રી નૃપ દસરથ સંગમારે, સોણે મહારાણી ત્રણસે સાઠ આ.
 નુમે નવ ગ્રહ પુણ્યા મુખ રજા લેઈ મુનીંદ્રરે
 સજ રધુવંસી સંચર્યારે, બાંણે અમર સહાઈ ચડો ઈંદ્ર આ.
 દસમ દમગળ દેખતાં પંથ લોક લાગે પાયરે
 બેઈ સજાવટ બાંનનીરે; કહે ધન્યધન્ય દસરથ રાય આ.
 એકાદસી દીન આવિયા નમ્ર જનકરાય નજીકરે.
 સાંભેયુ કરી લાગ્યા સેરમારે જડે છત્રીસ વાજ ત્રણક આ.
 બારસ બહુ પરકારની બાંની વાસાની રચના બેઈરે
 તારીફ દરે છે નર ત્રીયારે, રાય બેસ જમાડ્યા રસોઈ આ.
 તેરસ તોરણ વાંદીયા દસરથ નંદન ચ્યારરે.
 તનીઆ ચ્યારે જનક તણીરે, પરણ્યા જયધુની છાઈ અપાર આ.
 ચઉલેસ ચ્યારે દેસ આવો, ડાહ્યો જનકે દીધરે.
 રજાવટ રાજની રીત્યથીરે, કરી વીનતી વીદા પછે કીધ આ.
 પુનમે પરણી પધારીઆ સહુ અનુજ શ્રીધન સાંમરે.
 વીધીયુત હરખે વધાવીઆરે; કૌસલ્યાએ પુરણ કાંમ આ.

પંનર તીથી પરમાંણુમાં, વૃણુઓ શ્રી રધુવર વ્યાહરે.
દાંન કવી સીજે સાંભળેરે એન ઇસ્વર આલે ઉછાહ

પર

ગરબી.

સાતવાર રાગ ગોરમાનો.

સજની છોડી ગીયા ઘનસાંમ, મથુરે માલવારે લોલ,
એવો હમે સો કીધો અપરાધ, તે લાગ્યા ચાલવારે લોલ;

સાખી.

રવીવારે રવી ઉગતે, આઁયા અકુર આંચ,
સંગાથે ગીયા સાંમજો, કસુર હમારી નથી કાંચ;
મ્હારી સજની, કયાં હુખ કીજીએરે લોલ. ટેક.

સાખી.

ચંદ્રવાર નીસી ચંદ્રમા, ઉગ્યો બેઇ આકાસ,
ઉરમાં ચીંતા થાય ઇમ, વાલે તે મથુરે પુરયો વાસ;
મ્હારી સજની, દોસકીને દીજીએરે લોલ.

સાખી.

મંગળવારે મંગળીક, કીધુ પ્રભુએ કામ,
બાહવ કુળ બાહરે કરયુ, નંદજીવુ લજવી મારયું નામ.
મ્હારી સજની કુબળ્યાથી પ્રીતી કરીરે લોલ.

સાખી.

જુધવારે જુધીવાન થઇ, કરયું સુ રૂડુ કત,
મજ નારી પ્રભુ વસ કરી, વાઢયું કુવામાં મુકી વત;
મ્હારી સજની અધીક અનીતી કરીરે લોલ.

સાખી.

ગુરુવારે ગીરધર વીના, સુનો સઉ સંસાર,
કેઇ પે'ર મન કાઠુ કડં ઢળકે નેણેથી જળધાર;
મહારી સજની ક્યારે ખુશી કાવસેરે લોલ.

સાખી.

સુકશ્મારે કોઇ સુગડને, મોકલુ મથુરાં માંય,
કપટી નાથે ન કાવીયો, સમખાઉં સંદેસો કે સાંય;
મહારી સજની હરી ક્યારે આવસેરે લોલ.

સાખી.

સનીવારે સપના વીસે, જોયા જાદવસાયે,
વાગે લણકોરા વધુ, જુહુનાં સપનુ માડ જાય;
મહારી સજની અલખેસો આવીયોરે લોલ.

સાખી.

દેખ્યા સ્વામી દાંનનો, ઉપજ્યો હરખ અપાર,
રસીયાજીને રીજબ્યા, વણવીને ગાયા સાતેવાર;
મહારી સજની, ભગ્ત મન લાવીઆરે લોલ.

પર

કક્કા.

ઉપદેશી. ત્રીતાળી, ચોપાઇ.

કકા હેસવ કરણા કીધી, દેહ નરની અનુપમ દીધી;
ભવ આવી તુ પ્રણુજી ને ભુજ્યો, દોગટ સુખ જોઇ સુકરે કુજ્યો.

ખાખા ખડ કહે લાગે છે ખોટું, માટેસેં મટે અંધાર મોટું;
 જ્યારે તીમર રૂઢેથી જાય, અનુભવથી આત્મ્ય ઓળખાય,
 ગાળા ગ્યાંન વધે ગુરૂ ગમથી, ધન જેમ વધે છે ધરમથી;
 ગુરૂ સેવાએ પુરણ ગ્યાંની, મોટા જનનાં વચન સુભમાંની,
 ઘઘા ઘર ઘર કરી ના થા ઘેસો, પાપ પોટલાસુ ખાંધ પેલો;
 પાંમે મહાદુખ પાપીયા પ્રાણી, કર્ય સમજીને સારી કમાંણી,
 ચયા ચાતુરી હુંગના ચાળા, સુકી ફેરવ્ય પ્રભુજની માળા,
 ભવસાગર મહાજળ ભરીયો, તરણી નાવમાં બેઠો તે તરીયો;
 છછા છાસ તાંણી છળકારી, નવ નીત લહે નર નારી,
 ઇંમ વાણી પ્રચાર અપાર, માંથી લીજે રકાર મકાર;
 જજ જખમારે જ્યાહુને જત્ર, મોટો રામના નામનો મંત્ર,
 એથી નીકટ વીધન નહી આવે, ભાગ્ય હોય તો સાધવો ભાવે;
 જાજ જેર વેર ખોટો જગડો, સુકી આત્મ્ય તુ ભગ્તી માસગડો,
 ભગ્તી જનમ મરણુ ભય ભાગે, લેતુ ગુરૂ ગમ કીક જો લાગે;
 નના નાવી તુને નવરાઈ, ગરધંધામાં રયો ગુચવાઈ
 જોતાં જોતાં ઉખર વહી જાય. કીક મનનું ધારયુ કેદી થાય
 ટટા ટાકટેમ ટેકાઈ, થોડી રાખ્ય ઠાલી ઠકરાઈ
 ખાવુ ગરનુ કહે લોક ખોટો, મળ્યો એમાં તે લાલ સુ મોટો.
 ઠઠા ઠાઠ ઠગાઈના ઠાલા, ક્યારે તજસો કડ કાલાવાલા
 સારી રીત્ય થકી અનુસરવુ, કાજ પરઉપકારવુ કરવું.
 ડડા ડપણુ તુ ઘણુ ડોળે, ખાંતે પોતાનુ ગર નહી ખોળે.
 ઘટમાંહી વસેં ગડનારો, જાય હુંપહતો જડનારો
 ઢઢા ઢોર ઘણી ન પીછાંણે. જડતુ નિજ નાથ ન જાંણે.
 તારા ડપણમાં વળ્યો ડટ પસુથી નર દેહન પાટ
 રણા રેણીથી રામજી રાજી કહે છે સમજવી પડીત કાજ.
 લાખવાર લોજન કેવા લાગે, ભુખ ખાધા વીના કેવી ભાગે
 તત્તા તાપ ટળે દુખ તનનાં, જો તુ વરતે વચન હસીજનનાં.
 અનુભવ રવી ઉંર ઉંદે થાય. જન્મ મરણુ તણું દુખ જાય.

થયા થીર વૃત્તી થીરમન થાપી. પ્રભુ બાણવા પુરણ પ્રતાપી
 શુભ ગામ્ને છેડીને ગરવ. સીધી રાંમ ભજનમા છે સરવ
 દદા દાંન દયા દીનતામ્; છે એ સંતોનાં ચીન સદામ્,
 ઠામ હરીજન હોય ત્યાં કરીએ, હરી વિમુખ સદા પરી હરીએ
 ધધા ધરમ મારગમાં ધસીએ, ખોટા રસ્તાથી અળગા ખસીએ.
 ધર્મ મુળ દયા દીક્ષ ધારી, વહીએ સત્ય વાણી વીચારી,
 નન્યા પરનારી પારકુ નાણું; ભાળી જેનું ન મનડુ લોળાણું,
 ધરી નરતન તેને છે ધન્ય, એથી અધીક ચતુર કુણ અન્ય,
 પપા પ્રેમ થકી પટેલામ્, મત કરજો કદી મારા ભામ્,
 રંક લેખ રાજ લોક રગડે, ખુધીનાં યતો જે ભવ ખગડે,
 ફફ ફાગટ ફેરે ફરીએ, કદી સંતનો સંગ ન કરીએ,
 ભલો સંતનો ખોધ ન ભાવે, એને સમજણ ક્યાં થકી આવે,
 બખા બકવામાં તુ બહુ બળીએ, શુભ રામ ગાતો જેવ ગળીએ
 આવે આગસ ઢંધ અપાર, મટે સી રીતે જામડાંને માર,
 ભલા લોળવ્યાં લોળીયાં ભાળી, વળી લોભમાં પુંડન વાળી,
 લોભે કૈક સુબાણુ લુટાણુ, સુણી સાસ્ત્ર વચન થાવ સાણુ,
 મમા મુખથી કહે માડ માડ, તેમાં શું છે તપાસી જો તાડ,
 લેળું થયુ રણ સખંધ પ્રભાવે, સોક હર્ષ એનો સીદ લાવે.
 યયા એક અનુપ ઉપાય, રહી લેજો જો ન્યાડ રેવાય,
 રહે જળમાં કમળ રૂડી રીતે, પોતે અળગો દુખાય સુ પ્રીતે,
 રરા રામજી પ્રેમથી રાજ, ભાવે જમીયા વીહર ચેર ભાજ,
 જુવો સવરી તણો પ્રેમ જાણી, વાલો ખોર આરોગ્યા વખાણી,
 લલા લોભી લુંડ દુક લાવી, હેછે ધુલમાં ખોધી દખાવી,
 નર એ રીતે ઘટે છે નાણું, થાય સર્પ તો રહેવા ઠેકાણું,
 વધા વસમી વૈતરણીની વાટ, એને તુ નથી કરતો ઉચાટ,
 જમ મુદગળ મારસે જ્યારે, તુને વચન સાંભરસે ત્યારે,
 સસા સુણી લે સીખાંમણ છેડી, બકુ નાંમી છે સત્યના ખેડી,
 સત્ય જે નરનારી ન છેડે, તેને શ્રી હરીકેમ તરછેડે,

હુહા હોય ખપતે રાખ્ય, હૈયે, કાને નાં ધરે તેને સુ કૈયે,
 પાત્ર કુટયામાં નાં રહે પાણી, સુન્ય હરદામાંનારે સુવાંણી,
 અચા અક્ષર અક્ષર અર્થ, વાક્ય એક ધરયુ નથી વ્યર્થ,
 ખીના ભાગ્ય આવે ક્યાંથી બુદ્ધી, સેઠની સોખ આંપલા સુધી;
 સંવત ઝોગણી ત્રેસટ સાર. વદી દસમી શ્રાવણ સોમવાર,
 રચ્યો કકો કપા સીયારામ, દાવડ વાસી કવિ દીયારામ,
 વાંણી સરલ કરી છે વિચારી, એથી સમજી શકે નરનારી,
 ગાય સીખે સુણે ગવરાવે, પ્રભુ કરૂણા સદા સુખ પાવે,

૫૩

રાગ કેરો. મેહેતાજી રે સું મહી મુલ ખતાવો
 ગીરીવરધારી રે, મસ્કરી મહારી ન કરજ્યો;
 જરા જોઈ જોઈ પગલાં ભરજ્યો,
 જાઉં બલીહારીરે, સીખાંમણ ચીત ધરજ્યો, જરા જાઈ.
 પડી તમને ટેવ નહારી રે, વેણા વળખાં સું વ્યભીચારીરે,
 નથી જોગ તમારા હું નારીરે, માટે સમજીરે
 કાન અડપલાં કરજ્યો, જરા જોઈ.
 ફરે ઘેર ઘેર ફેરા ફરતારે, કાંના કરથી ચાળા કરતારે,
 દોષે લોક તોયે નથી ડરતારે, પડ્યા પેંધ્યારે;
 જ્યાં ફાવે ત્યાં ફરજ્યો, જરા જોઈ.
 જેને તમને ચડાવ્યા આજેરે, જ્યાં ત્યાં જોતી ફરે છે જાણે જાણેરે,
 મુને ફાવે નહી કોઈ કાણેરે, અપલક્ષણીરે,
 પ્રજની રાંડો મરજ્યો. જરા જાઈ.
 કવિ દાંનના નાથ કનૈયા રે, ઈરૂડા બાપના છેયારે,
 નંદ તાત જસોદા મૈયારે, હોંય હુસતોરે,
 વનીતા સુંદીર વરજ્યો. જરા જોઈ

૫૪

દાદરો.

માધુ બનપે બજી મોરલી, સુંનો આજ તો સખીરી,

ટેક

નનાદ ગજે ।

તટ જમુનાકી તીરી,

હરહમ કનઘયે હેતસે, લહે હાથજલીરી;

માધુ ૧

કધુતાહીમે કરતુત હે, બજે મોહકી બંસીરી,

દીલકજન સુંજત દારકો; ઉર હોત અધીરી,

માધુ બ.

મીલી જુથ ગયે તટ જમુના, નિજ ભરનેકું નિરી,

દાન રાવકો સ્વામી દેખ કે, લલ મઝૂ ભધરી,

માધુ બ.

૫૫

કહયાણુ.

બીરજપતી દેખે બીના બાહુરી બની.

ટેક.

કનીદ બીહાલ શીરે, જયુગધમની,

હોત સુરાપાંતથી કે, મસ્ત હસ્તની.

બીરજ

પાંની હીતે બાય પરો, દંડ અંધની,

ચંદ બીના ફીકો ચીત, જયુ કમોદની.

બીરજ

આજ જોન આતે આપ, કયા કહુ ધની,

લાલ મેતો ચુસી લેતી, હીરકી કની,

બીરજ

કૃષ્ણ પધારે ધન્ય, ધરી આજની,

દાંન કહે હરખી ધની, ગોપી ગ્લાહની.

બીરજ

૫૬

કહયાણુની

બીરજ મહ કૃષ્ણ બીના સખીના સુહાય

ટેક.

નીંદ નયનમે રયન ન આવત, લોજન જીમ તન ભાય,

બીરજ

હુબરી કુબરી કંસકી દાસી, મોહ ન રખે ભરમાય,

બીરજ

મનમે સમજે નાંહો મોરારી. પુર ન પ્રીતી લગાય;

બીરજ

દાંન રાવકે સ્વામી દીયા કરી, અખ ગોકુલ કબ આય.

શરણ

૫૭

રાગ કાલીંગડો.

એસે તુમ સુંદીર સ્યામ કૃપાલ.	ટેક.
ગીરીવર ધરન હરન ભવ સંકટ,	
અસરન સરન દયાલ.	એસે તુમ
સુખરન મુકટ જડીત નગ સુખરન.	
સુવરન વપુ જન પાલ.	એસે તુમ
અમીત મયંક લજે લખી આનન,	
કેસર તીલક સુભાલ,	એસે તુમ
મધુકર બ્રહ્મી માર મદ મોચન,	
લોચન કૂંજ ખીસાલ.	એસે તુમ
નાસા દસનચી બુક છખી મન હર,	
મંજુલ અધુર પ્રવાલ,	એસે તુમ
કુંડલ કરન કનક મુકાકતી,	
ગલ મુગ્તાફલ માલ.	એસે તુમ
જાંભા રૂચીર અંગજર કસીકે,	
દુપટ અમોલ દુસાલ.	એસે તુમ.
કમલા વર પટ પીત બંસીકર;	
હસી બોમંદ રસાલ.	એસે તુમ.
પ્રતીદીન કરત રાવરી સેવા;	
શ્રીકેસરી મહીપાલ.	એસે તુમ.
યા તે ખીનય દાંનકી ઇતની;	
દીજે કપા કરી લાલ.	એસે તુમ.

૫૮

ભૈરવી.

શ્રીયા કોઉ હર ગયો અસુરારી.	ટેક.
આં ની લકરીયાં કર હુ ઉભારા;	
કહાં હે જનક કુંમારી.	શ્રીયા કોહ.

બનમે પંછી હરી હરી બોલત;
કેસે વચન લયકારી.

શ્રીયા કોઉ.

મે આગે નીકસ્યે મગ મારન;
બંધુ તે બાત બીગારી.

શ્રીયા કોઉ.

સ્વાંમી દાંતકો કહત લછનસે;
લરી લરી અંખીયાં મે વારી.

શ્રીયા કોઉ.

પદ
ગઝલ.

સાખી.

ગરસ બેચન ગોખીકા સખી મીલી સખ સાથ;
અંગ સોલ સીનગાર સજી મટુક ધરેહે મા.

ગઝલ.

જકે સીનગાર ચલી સખહી,
રૂન મન મસ્ત ત્રીયા તખહી;
હત વપુ સેષ વાસુક વેંની,
પુર પદ હુંમકત મૃગ નેંની;
સ્તક લહીકે ગોરસ મટકી,
મારત લાજ ધુંધટકી;
લેકટ સખ આઈ પ્રજ નારી,
ઉવાં જહાં ચારત ગીરધારી.

સાખી.

પહુંચી હે દીંગ પ્રેમદા, કરત ખ્યાલ જહાં કાંતુ;
સખ બેન સુની કે સખે, મોહ ચકીત લઈ માંતુ.

ગઝલ.

ત જહ બંસી નાદ કાંતુ,
હીત લઈ સુની કે સખ માંતુ;
નકે ધરી દોષ ચલી સખહી,
કમ ચોધી રાહ બડે તખહી;

કહન લગી અમડા કર્નેરી,
 મોહન એક બીનય સુંને મોરી;
 હોહો નંદલાલ જાને દો હમકું,
 રહે કીમો રોકિ પરા સમકું;
 રોસ કરી બોલે જડરાઇ,
 તુજે બહુ આવત ચતુરાઇ;
 ત્રીયા કુછ કાંમ નહી તેરો,
 મટક દધ દાંન લગત મેરો;
 તબે હસી બોલત પ્રજા ત્રેયા,
 ભાખત મુખ મીથ્યા વચન લેયા,
 આજ હમ બાત નઇ જાની;
 દેખે નયે ગોરસકે દાંની,
 નગર જ્યા પુછેગે નરનારી,
 આવત ગીન દેગે સીલખ સારી;
 શ્રીરી ફરી હુસ્તીકે કુસલાવેં,
 સ્વાંમી દાંન દાસકો સમજાવેં.

૬૦

હુમરી ચોસર.

કહું કંસ કાજ મથુરા સમાજ	
ગયે ગોકુલસે ઉત ગીરધારી.	ટેક.
પ્રથમ હુ જાઇ સરીત તટપરીયટ,	
છિન લીયે પટ સંધારી.	ટેક.
ભીંતર નથ આયેધ્વેભાઇ,	
મલગજયુંધસજદીય મારી.	ટેક.
કુબરીકો ચંદન લીન કપા ફરી,	
અધમ ત્રીયા જળ ઉધારી.	ટેક.
પટકયો કંસ જટા સીર પકરી.	
રાજ કીયો વહાં મોરારી.	ટેક.

દાન રાવકે સ્વામી રચન દીન,
કુબરી સંગ રહે હીતકારી

ટેક.

૬૧

હુમરી.

તુમ ઉધો જાય મથુરાકે માય,
પહુચાવ હું મેરી લિખપતીયાં.

ટેક.

મથુરાં ગયેહે જખતે મોહન,
માંનુ સકલકી બીકલ મતીયાં.

ટેક.

અજ લલના સખ ફીરત બાહુરી,
સ્યામ બીના તો જરે છતીયાં

ટેક.

રતુ શ્રીસમ જયુ તુછ જલ રમની,
કુની મછીયાં તન તલકતીયાં.

ટેક.

ખ્યારી લગી તુમકું બહુ પ્રીતમ,
બેરન કુબજ્યાકી બતીયાં

ટેક.

દાનરાવકે સ્વામી દીયા કરો,
આવહુ ગોકુલ સુખ અતીયાં.

ટેક.

૬૨

હુમરી.

સુખ હસત મંદ અજ નારી અંદ;
બનરાબન આયે ગ્રહી બસીયાં.

ટેક.

જહુ કુલ નાથ લલન દુખી જાંની;
ધર ચીત ગોકુલ મગ ધસીયાં,

ટેક.

તીલક ભાલ ધનસ્યાંમ સુભગતન,
અગુટી અંગ માધુર હસીયાં.

ટેક.

કુંડલ કરન સુવરન કનૈયાં;
કમર પીતાંબર જર કસીયાં.

ટેક.

કુંજ ગલનમે દેખી કૃષ્ણ છબી;
ધરી હીત ગોપી આલ ધસીયાં.

ટેક.

દાંન કે સ્વામી બળદ ઇંસરી;
રાગ મોહીત કરી કે રસીયાં.

ટેક.

૬૩

હુમરી

સખ ચલ હુખીર યુમનહકી તીર,

ઇંસી નંદલાલ બળવત હે.

ટેક.

ધુમક હુમકસે ગોકુલ ઘરની,

ઉઠકકે મસ આવત હે.

ટેક.

ગહર સખ મધુરે સ્વર ગુંજત,

ચિત ત્રીયકો લલચાવત હે,

ટેક.

બની ઠની લલીત આઈ ખજ ખીનતા,

પેખી પતી સુખ પાવત હે,

ટેક.

મંડલ રાસ ખીલાસ મનોહર,

રૂમ જુમ હુમક રમાવત હે.

ટેક.

દાંનરાવ કે સ્વામી દમોદર,

ભાવીકે દીસ ભાવત હે.

ટેક.

૬૪

હુમરી

પ્રાત સમે જસુમતી ઉઠ અંગન,

નટવરલાલ નચાવતહેરે

ટેક.

મયુર પીંછકો મુગટ ધરે સીર,

પીત જંઘા પહીરાવત હેરે.

ટેક.

પદ બાજે ધુંધર અરૂ નેપુર,

મુચી કર ઇંસી સોહાવત હેરે.

ટેક.

ધારે પદ રૂમ જુમ હુમ ધરપર,

અવીલોકન ત્રીય આવત હેરે.

ટેક.

ગાવ બળવ ઉઠાવ ખીખીધ ગતી,

મોહન તાન મીલાવત હેરે.

ટેક.

અવોલોકી જસુમતી નીજ ઉરમે,
પુરન આનંદ પાવત હેરે. ટેક.
નીત પ્રતી ખ્યાલ કરત નંદલાલા,
દાસ દાન જસ ગાવત હેરે. ટેક.

૬૫

હુમરી

બને બંસીયાં જી બને બંસીયાં રે,
મધુબન માંડી બને બંસીયાં. ટેક.
મંત્ર પઠત કુછ ઇંદ મુરલીમે,
રનકાવત માધુરી રસીયારે. ટેક.
સુનત સવન ઇંદ સખદ બીપીનમે,
ખાહુરી હોવત બીરજ તીયારે, ટેક.
સીર ગગરી ધરી હીત ભરી સુંદીર,
આયે સકલ ઉદક મસીયાં રે. ટેક.
રાવ દાનકો સ્વામી બીલોકી,
હરખીત ચીત ત્રીય તબ હસીયારે. ટેક.

૬૬

હુમરી

આજ બ્રજ બાસીને બંસી બજાઇ,
હો સુન હોહુ સખી સુખદાઇ. ટેક.
રાત્રી સમય મધુ બન માંડી રસીયા,
જ્યુથ ગ્વાલ લીય બાઇ
ગહર ગહર તીક્ષ્ણ સ્વર ગાવે,
રાગ મધુર રનકાઇ. ટેક.
વહ ધુની સવન સુનત ચીત બ્યાકુલ,
મોર લયો છીન માઇ,
ગોદી બસન સુવત અનભાયો

અરૂ જાગ્રત અકુલાઈ. ટેક.
 લેલે સાસ સેજમેં લોટત,
 અંખીમેં નીંદ ન આઈ,
 જાઈ કમાર છીંદ્ર મહ જાગ્રત,
 ગારીદ હત ગબરાઈ. ટેક.
 પ્રાત સમય સખ જયુથ મીલ પ્યારી,
 કહાં હે કુંવર કનાઈ,
 દાંન રાવકે સ્વાંમીકુ દેખન,
 ઉદકકે મસ આઈ. ટેક.

૬૭

હુમરી

ડાઢીયાં

જાને હો તુમ મસ્તાંન, અહો જહુખીર. ટેક
 શહ મેરે હે કાજ ધનેરો, નંદલાલ મોય ભરને દો નીર, ટેક.
 તુમ તો નીકાંમ ફરત હો છત તીત, તાકત યમુનાકે તીર, ટેક.
 ગીરધારી મત કર હુ અચગરી, ભઈ પનઘટ લોગન ભીર, ટેક.
 પરત્રીય કો તુમ જાલત પલ્લવ, એસે નીલજ ભયે હો અહીર. ટેક.
 દાંનરાવકે સ્વામી દમોદર, ચિત ન લજત શહી ચીર. ટેક

૬૮

હુમરી.

દક્ષણી રાગ.

મહી ખેચનકું રે નંદલાલા, જાને દો ખીઠલા, ટેક.
 સીરપર મટુકી બોજ ધનેરો, જાનો દુર હમારો,
 અતી ઘબરાંમન આવત યાતે વપુ પસે ના વારો,
 સનમુખ તપતી હે, ભાંનકલા, જાને દો ખીઠલા

દેખી અબલા બાંન ન દેતે, બેહક કરત બખેરા,
 દાંણુ દાંણુ કહી કે હુબ દેતે, સાંજ્યા ચોર સખેરા,
 ઠઠા તેરા, કરનાઈજલા. જાને દો બીહલા
 ઉરમે કંછુ બીચાર ન આવે, જાંબત હો જટપટસે,
 ગ્યાલ બાલ તજી ગઈવા ચારન, મારત લહીયા મટસે,
 ત્રીય નહી દેવે, તવદેતટલા, જાને દો બીહલા
 નહી દેખી એ બાત નીંદમેં દધકે બીહલ દાની,
 રાવ દાંન કે સ્વામી રસીએ, કયું છોરત કુલ કાંની,
 સુખ તેરેકી, લેઉ બલા. જાન દો બીહલા

૬૨

સોરઠ.

કનૈયેજે જીમનાપેં બંસુરી બબાઇ.	ટેક.
મોહન મંત્ર હે ઉસ સુરલીમે,	
સુની મેરી મતી ભરમાઇ	કનૈયે
બુલી કાજમે અપને ઘરકો	
પ્રાંણુ રહો વાં લપટાઇ	કનૈયે
બીનુ દેખે મોઇ ચેન પરત નહો,	
તનકી સુધી બીસરાઇ.	કનૈયે.
ચીર પર ગગરી લે ચલ હુ સખીરી;	
કહાં ઠાઠો કુંવર કનાઇ.	કનૈયે.
દીયારામ કે નાથ દમોહર;	
સોરઠમેં સમજાઇ.	કનૈયે.

૭૦

માલવીરાનાં ભજન.

કયું ન ભજત કરતારરે સુરખ મનુવા;
 કયું ન ભજત કરતાર.

ટે૦

ભવ સાગરમાં ભુલો ભટકો,
 પેટ ભરન ઉદયમ ખટ પટકો;
 ધનુવર નાંમે અટકો અતી અહંધારે, મુરખ.
 બે નવ માસ ઉલટ સીર બુલ્યો;
 દુષીગ્રમ વાસ તાપમાં દુલ્યો;
 ભયો પ્રગટ તણ બુલ્યો શ્રી ભરથાર રેતુ. મુરખ.
 બુલ્યો સું ધન લેખન ભાળી,
 વિચારી બેઠો વનમાળી;
 હરદો બે સંભાળી યા હુસીયાર રેતુ. મુરખ.
 દાંન કવિ કહે સુત્રી દાતા,
 વાસુદેવ પ્રભુ જગ નિષ્ણાતા;
 તે છે સદુને ત્રાતા સરજણ હાર રેતુ. મુરખ.

૭૧

ભજન.

રાગ માત્રવી.

સીતારામ સમર મન સાચ. ટેક.
 અંદ દંદમે ઉળર ખેડ, બકતો ખોટી બાચ,
 બે થારો કંઠ્યાણુ ચાહે તો, રઘુવર નાંમે રાચ. ટેક.
 કોત કીયોથો ગ્રમ લાગમે, જન સ્વામીકુ બાચ,
 આજ કાલ કરતામાં કુટે, કાયા કુંપો કાચ; સીતા.
 કાંત ધરે ના રામ કથા મેં, નીત ઉઠ દેખે નાચ,
 સાંણુ હોઠકે નીરલજ ગાંણુ, મન થારે ભાવે માચ. સીતા.
 હરીકા ભજન બીન મુગતી નહોવે, બેઠ પુરાંણુકી બાચ;
 દયારામ રઘુબીર દયાસે, આવે ન ઉંની આંચ. સીતા.

ભજન.

રાગ માલવી.

સમજ મન તન ધરી કાઢ કીયો, ટેક.
 સુંકીતમે સમજ્યો નહી હે સઠ, દીનકું ન દાંન દીયો;
 સ્વારથ કાજ કરી બહુ છલતા, જાનત અમરજીયો. સમજ.
 ભગતી દાંન અરૂભવ કે વૈભવ, લાલ ન કાહુ લીયો;
 પશું સમતુલ રહ્યો તુ પ્રાંની, ભવ તેરો અફલ ભયો. સમજ.
 ભજ રઘુભીર ધીર ધરી લૈયા, હીત કરી ખોજ હીયો;
 દાંન દાસ કહે નરતન હુલભ, ગુરૂ કીપા સુંધરી ગીયો. સમજ.

ભજન.

રાગ માલવી.

ભજન હરીકો મત ભુલેરે અહો મનુવા,
 સમજીતો તો કુમે ભજન હરીકો મત ભુલેરે. ટેક.
 આગે કઠીન કોલ કરી આયો, વાકુ અબ કેસે વિસરાયો;
 પાયો મનુસ તન ભલ અવસર, અપનમે હુલેરે. ભજન.
 સાંણા હોકે ખોત કીયો છલ, પાવ ધરે અધ્રમ કે પલ પલ;
 નિરમલ મનના હુવા, જ્યોની ચોરાસીમે જ્યુલેરે. ભજન.
 ગ્યાંની કહે તબ ભયે ધમંડી, રાગ અલાપ રીજાવે રંડી;
 પાખંડી કરી ઢુંગ, અંગ ફેગટ કયું કુલેરે. ભજન.
 સ્વારથમે દીન રાત ન જ્યાંન્યો પરમારથકું નહી પહીચ્યાંન્યો;
 માંન્યોનાં અપનો ઇષ્ટ, ચાતુરી તેરી પડ ગઈ ચુલેરે. ભજન.
 દ્યારામ કહે સોઈ મહારાંની, પ્રથમ ભકતી રીતી પહીચ્યાંની;
 ફિરસે લગે ન કાંની કુંભારી જેસે પાકે ગડુલેરે. ભજન.

ભજન

રાગ માલવી.

વદન મે કયા દીખલાવુંગી, નહી બોલત લછમન લૈયા. વદન.
 તેરે બલસે મેં દબી તીરા, બકસી લંક બીલીબન બીરા,
 અબ ચીત હોત અધીરા, જગતમે અપયસ પાઉંગી. વદન.
 રવિ કુલ બીચ જન્મ મે પાયો, પીતા વચન માંની બન આયો,
 તિવકજ બંધુ ગમાયો, બહુ રીપુરી લોગ હસાઉંગા. વદન.
 બુઝે પુરવાસી કુસલાતા, બાર બાર બુઝે નિજ માતા,
 બુઝે ભારત બ્રાતા સવહીકો મે કયા સમજાવુંગા. વદન.
 હે સંકર લછમન બચીજાવે, પુરકો રાજ બીલીછન પાવે;
 રઘુકુલ લાજ રહાવે તો ફીર નહી લંકામે આઉંગા. વદન.
 કહે દાન સંતન હીતકારી, ધીરજ ધરી બોલે ધનુધારી;
 વેન બોલાદો કોઈ ભારી, તુહારે શુન ભુલી ન જાઉંગા. વદન.

ભજન.

રાગ માલવી.

કહે દયારામ રામ શુન ગાવોજી કહે દયારામ. ટેક.
 કહે દયારામ રામ શુન ગાવો, આયો અવસર આવો;
 મનુસ દેહકો લધ્યો હીરો, ગાફલતામે વાકુ મતીહોજ માવોજી. કહે.
 ભની ગની તુમ કયા બાંચકે ચોર નકુ સમજાવો;
 દીપકકે પીછે અંધીયારો, જાનિ જરૂર એસો ભુલી મત જાવોજી. કહે.
 કે' ગયે તુલસીદાસ કબીરા ચો ગાંના તુમ ગાવો;
 ગાએસે મુગતી નહી હોતી, થીર વરતીસે જરાચિતકુ ઠરાવોજી. કહે.

આ સંસાર સમુંદર ફળી, ઇનકા તીરના ચાવો;
 દયારાંમ તુમ સમજો દીવમે, નાવ હરી કેઇક નાંમકી બનાવોજી. કહે.

૭૬

ભજન.

રાગ માલવી.

રાંમ નાં કહોતો પ્યારે જીભ્યા કોન કાંમકી.	રાંમનાં.
પ્રભુકો ભજન કરી હોત પવિતર;	
ને તો આછે મુખડેમે મેળ કહા ચાંમકી.	રાંમનાં.
જડ ચેતન બીચ દેખી લો જગમે;	
છોટે મોટે સખહીમે સોભા ગ્રીયા રાંમકી.	રાંમનાં.
હાથીઘોડાઉંટબેલ રામ બીના હોય ગીતો;	
હુનીયાં ન ગને વાકી કીંમત છ હાંમકી.	રાંમનાં.
ચ્યારદીસાચ્યારકોન ગઈદા ભુવન બીચ;	
રહી ભરપુરનમે મેમા રાંમનાંમકી.	રાંમનાં
નર અશ્નાંની સ્વાદ ન જાંને.	
રામજી કે પ્યારે જાંને જાંની દયારાંમકી,	રાંમનાં.

૭૭

ભજન.

રાગ માલવી.

કાહુકો ભલો ન હુવો જોત અબીમાંનસે.	કાહુકો.
જાંનત મુનિ સખ નારદજીકો;	
વાંનર મુખ ભયો અપને વખાંનસે.	કાહુકો.
રાજાન હુસ દંદ પદ પાયો;	
અજગર હોકે ગીયો ધરપે શુમાંનસે.	કાહુકો.

કંઠુક ગરવ હનુમાંને કીનો;
 લાંગરો હોકે ગીયો ભરતકે બાંનસે. કાહુકો.
 અહંકારી રાવન જગ ઉપર;
 પ્રાંનસે ગયો પેપાયો કુજસ જીહાંનસે. કાહુકો.
 અલીમાંની કે પાસ ન રહીયે;
 દુરન રહીયે ખ્યારે દયાસાંમ દાંનસે. કાહુકો.

૭૮

૫૬.

રાગ માલવી.

ગાવત નહી હરો પ્રીર ડોન ગતી, મન સમજ હુ મુઠમતી. ગાવત.
 ઉતમ એહ મનુસ તન આયો, ઉદયમ કરત અતી;
 પ્રભમે કહો સો ભુલી ગયોહો, રાખ્યો ન બોધ રતી. ગાવત.
 ભેદ બીના ચહુબાંનીમે ભટકયો, બીમલ ન રાખી અતી;
 શાસ્ત્ર ગુર કહી કહી સમજ્યાયે, તબ હુ ન આઈ ગતી. ગાવત.
 ભજન બીના ભવસાગર જલમે, નહી તરે જ્યોગી જતી;
 સત સંગતી કરી સુધરો જાતેહો, સેવક સાધુ સતી. ગાવત.
 દાસ દાંન વિસ્વાસ રાખી દીસ, સમરહુ સીતાપતી,
 નહી સમજે તો પ્રીર કહા કેનો, ઇનસે અધીક અતી. ગાવત.

૭૯

ગાયન.

પ્રગટ મનુસ તન પાયો, પ્રાંનિ પ્રગટ મનુસ તન પાયો;
 ગુન ઇસ્વરકો નહી ગાયો. પ્રાંની પ્ર.
 પરમારથકુ નહી પહીચ્યાંન્યો, સ્વારથમે અતીછાયો;
 મેરો મેરો કરી કે મુરખ, ધરપર નીસિ દીન ધાયો. પ્રાંની પ્ર.
 કર ધર કાજ સમરન કરતા, ડર ટર જાત દુશયો;
 મર અવતરકો સંકટ મટીહો, થીર ચીત જયો ઠહસયો. પ્રાંની.

આ નર દેહ અનુપમ અવસર, ગાફલતામે ગમાયો;
ચેતન હોઈ કરત જઈ કરની, ચીત હીત મુત્કી ન ચાચો. પ્રાની.
દાંત દાસ કહે જોજ હું દીલમે, વે સદગુણ વતાયો;
લેદ મીલે બીન બ્રમના ટરેનાં, સમજે તો લાલ સવાયો. પ્રાની.

૮૦

ગોડીની લજત.

લાગે મોઘ ખ્યારો સખી નંદજીકો લાલો;	
નંદાજીકો લાલો મોહન મતવાલો.	લાગે મો.
મુસ્તકપેં જલકંત મુગટ માણી;	
મુખ સસી કોટી ઉજલો.	લાગે મો.
હીરન કલી રદ મુરતી મનોહર;	
રાજે ઘનસ્થામ રૂપાલો.	લાગે મો.
સારંગ નયન તીલક લલ સોહીત;	
સોહત રૂચીર હુસાલો.	લાગે મો.
દાન રાવકે સ્વાંમી દીવા કર;	
યદુ કુલ કોહે ઉજલો.	લાગે મો.

૮૧

૫૬.

ઉત્તર.

આજ છબી અજબ બની નૃપત રાધુનંદ.	ટક.
બ્રકુટી બંક તીલક લાલ, સોહ કંજ દ્રગ બીસાલ;	
અતી કપાલ અધુર લાલ, હસત મંદ મંદ.	આજ છ.
પટ કટી તટલપટ પીત, સોહતવા મંગસીત;	
લજમન બંકટ સહીત, ભાનુ કુલ ચંદં.	આજ છ.
મુગટપુર ટમચ મોરારી, આપત આભા અપારી;	
રતન ઝલકે ભારી માંનુ, રવિ વૃદં.	આજ છ.

પ્રાજે કર ધનુખખાંન, કંટીતુનીરપુનિ કપાંન.
દાસ દાંન ધરત ધ્યાંન, વિનવત પદવંદં આજ છ.

૮૨

૫૬

રાગ ચૌતાળો.

અંકી ગતી થારી મે વારી પ્રજરાજ અંકીગતી.
અંકી ગતી થારી ઘેરી, રાહમે મૈયારી કેસી,
યારી ખીન નારી પર, રોકી હે મોરારી આજ. અંકીગતી.
છોરો મતગારી કાંના, મુખતે સંભારી બોલો,
લાગે હુગે ખારી દેઉ વારી ચડી અતી દાજ અંકીગતી.
દધહુંકે દાની યહ બાત હું ન જાની કયુ,
લાલ નંદ આની દેત, આવત ન તોડી લાજ, અંકીગતી.
ગઉવાની ચરાતે યહ, હુંગ હું લગાતે કાહું,
અંસુરી બજાતે અરૂ રાહ કયુ રોકાતે રાજ. અંકીગતી.
તરનિ સુતા તટ અંસી બટહે નીકટ જ્વાલ,
દધ હું કે મટકુ જપટ દોરતે અકાજ. અંકીગતી,
જસુમતી લાલ મુખ બોલીયે સંભારી સ્વાલ,
કહે દાંન જ્વાલ બાલ બુધિસે સરે ન કાજ અંકીગતી.

૮૩

૫૬.

તુમ બહુત ફટે હો મૈરી પીકે તક રેક.
પુછત ગાસત નહી તુમ ખ્યારે, જ્યુ બત મટ પેં જોર જક તુ.
લટક ચટક, હથ લોલ કરત હો, બોલદી રથ અરૂ છોટ બંક તુ.
ધેન પરાઈ સીરપે ધાખરી, ઇનમેં ઇતનેા ફીરત અક તુ.
દાંન રાવકે સ્વામી દીયા કરી, છેલ છબીલે જહુકલકે સક તુ.

કીરતન.

ખંદરાખન ખાસી ખંસરી ખજાવત ખ્યારી.	ટેક.
ભાલ તીલક સીર મુગટ વીરાજત, કુંડલ સોહૈ સુભદ્રારી.	ખં.
માલ જલક જગમગત મનોહર, હીયે પર હાર હબારિ.	ખં.
જેરી દુસાલ અનુપમ જાંમા, કસનીકસે સુભદ્રારી.	ખં.
ચુરં કૃપાસે દાંન કવ ગાવે, કૃષ્ણ નામ સુખદારી.	ખં.

કીરતન

શ્રી ખંદરાખનમે રાસ રચ્યો ખજરાજ	શ્રી.
સોળ સહસ પ્રભુ સંગ ગ્વાલીની,	
સખ આભુખન સાજ.	શ્રી.
ધુકટ ધીધીકટ ખાજત ઢોલક,	
ખંજરી તાલ પખાજ	શ્રી.
ખાજે બીબીધ સકલ તહાં ખાજે,	
અતીભલ હોત અવાજ.	શ્રી.
ગ્વાલ ગોપી યમુના તટ ગીરધર,	
સખ વિધી ભુખન સાજ.	શ્રી.
દાંન કહે સુખ દાઈક લીલા.	
મોરલીધર મહરાજ	શ્રી.

અવધ રઘુબીર સીયા આયે, લજમન સહીત સખા લાયે,	
પ્રજા સખ સમંચાર પાયે, મનહુમે મોદ નહી માયે.	ટેક

તરૂન વ્રધ બાલ ત્રીયાતીને, લલીત સીરહેમકલસલીને,
કહું સનગાર સોલકીને, દ્રગનમહકા જરતબદીને,

સેર.

પચરંગી સીર પેરીકે. સખી મીલી સખ સાથ,
ધુપદીપ નૈવેદ ધર, હેમ થારી લે હાથ,
ગહર સ્વર મંગલ મુખ ગાયે અવધ રધુ
બહુત ચીત હરખત પુર બાસી. રમની ન રહે સખ ગુનરાસી,
હાસ રસ પ્રગટ વદન હાસી, ભેદ મુખ મદુલ બચનભાસી;

સેર.

બાલ તરૂન અરૂ પ્રધજન, નશ્ર બાસી નર નાર
આતુર જ્યુથ સજ્યુથ અહ, તબ હોકે તૈયાર,
આયે હરી ચરનન સીરનાયે. અવધરધુ
બજત કટ ધીનકટ થટ બાગે સુઘટ ભટ નટ મલટલ સાગે,
ધુંકતત ધીધીક મદંગ ગાગે, રધુવર આગે સખરાગે,

સેર.

કરીનીછાવર આરતી, બંદન બીબીધ બનાઈ,
ઇત ઉચરત પુરકી અબલ, ઉત સુર રમની ન આઈ
સકલ બીમાનન નભ છાયે. અવધ રધુ
કુંસમ મીલ બરખાસખ કરતે, અમર જૈ જૈ મુખ ઓચરતે.
ગહર તબ નભ દુંદભ ધરતે, ધ્યાન મુની નીરખી ચિત ધરતે,

સેર.

આયે પુરમે ઓહી સમેરે, રમાસહીત રધુરાઈ,
કહે દાંન કર ભેરકે જેહી છસી બરની ન બાઈ,
ભગત જનકે દીક્ષમે ભાયે. અવધરધુ

મોરમ.

વાચરે પાણીમે ગુમચામચાયા. એ રાગ

સાંમ હવે દુનીઆમાં મેગ વરસાડો, દુનીઆમાં મેગ વરસાડો.

પ્રભુ ગરીબાને ગ્રાસ નથી પાડોં ઘનસાંમ સાં.

રૈત બચાવ્યાની રાજ ની છે રીત્યો; ઉણુ આવી સુ આદરી અનીત્યો.
વાટ જોતાંમાં અસાઢ બધો વીત્યો. ધ.

વેરણુ ગીરનારી વાયરો વાયો ઘાસ નીરવીના દુળ પાંમે ગાયો.

પ્રભુ મસમાં જણાતો નથી પાયો. ધ.

મેગ વરસામાં ગયુ વરસ માહુ, નીર નવાંણાંનુ જાય તેથી નાહુ;

કેમ ઉણુ લાવી ટેકવ્યુ છે કાહુ ધ.

રંક કુણુ છે ને કોણુ મોટા રાજ, તેથી કોણુ છે ગરીબ કોણુ તાજ;

મેઘ આવેથી જત તણી માજ. ધ.

ઓહુ અધીક અજ્ઞાનથી ઉચારે, ધર્મે છોડી અધર્મ પાય ધારે

માત પીત્યા કેમ બાળકોને મારે. ધ.

મખારી તુમાં ન થાય કેમ વૃષ્ટી, સત્યહોણુ તોયે આપની છે સ્વષ્ટી
દીનાનાથ તમે નાં કરો કુદ્રષ્ટી. ધ.

લાગે ઠીક તે ઉપાય યાદ લાવો. ઘણા ખાપોઓ ને ગમેતો ઘટાવો
વાલા આંમ નથી કેર વરતાવો. ધ.

બહુ જોતસી પુરાંણી પડ્યા બાઠા, નર નારીઓથી ફરે નાઠા નાઠા;
કૃપાનાથ ઉણુ કેમ શ્યાછો કાઠા. ધ.

બ્રહ્મ આપનુ સંભાળો બહુ નામી, હરી સેવકોને પીડસે હરાંમો;
બંડે જાંણુજ્યો એ રાજને છે ખાંમી. ધ.

દીન નીરાધાર પ્રાણુ તણુ દેસે, જસે જનાંડ રેનાંડ એતો રેસે;
પછે દીનોનાથ નાંમ કુણુ કેસે. ધ.

વીપ્ર ચામની સદાય મેટો બ્યાધી, હરીદાસ તણી હરો છો ઉપાધી;
સાથી ઉણુ તમે ધરી છે સમાધી. ધ.

રામ રાજને ભડસે હમેં રહ્યો, સારા જોટા પણ આપના છેઓ.

કાંને નાં ધરેતો નાથ કોને કૈયે.

ધ.

માટે ગરીબોની સંકટો મટાડો, વિશ્વનાથ ખુબ મેઘ વરસાડો;
દુષ્ટ સાડ રખે નાવડુ ડુબાડો.

ધ.

હરી કવિતાની ર્જ છે હમારી, તેથી પ્રારથના કરીછે તમારી;
વાલા વર્તેવું એ આપને વીચ્યારી.

ધ.

છે આ છપનાની સાલ મોટો સાખો એ વીધા સતી ધરેછે જગત આખો;
રાંમ બાંનાની લાજ તમે રાખો.

ધ.

આ છે કવિ દાંનદાસ તણી અરજી, વાંચી વીચ્યારજ્યો ખુબ રઘુવરજી.
મેઘ મોકલ્યાની કરો હવે મરજી;

ધ.

૮૮

પાંચ વરસનો પ્રસ્તાવો.

દયા રાખોકે દીનાનાથજી, સરવ સ્ત્રીના સ્યામ;

કઠણ થયા છે સા કારણે, રૂડા રાજા શ્રીરાંમ.

દયા.

પંચાવનેથી પોચુ પડયુરે, સર્વ લોકોનુ સુખ,

મધી થોડીને ઘણો વાયરો, નવા રોગ નવાં દુખ.

દયા.

સંઘકામાં નતો સાંભળ્યેરે, કોઈ માનવિયે કાળ;

આંચિંતાનો ઉતરયો, દુષ્ટ છપનો દુકાળ.

દયા.

બહુ કીધે બણુતા નથીરે, હીણા છપનના હાલ;

ધનવાળા ઢીલા પડ્યા, ગયા ઉડી કંગાલ.

દયા.

પશુ પંખી નર પ્રેમદારે, ભુપ રાજાને ભોખ;

છપનના વિત્યા સરવને, વળી સું કહું વિસેખ.

દયા.

એ દુખથી જે ઉગરયારે, હતુ નાંણુ જે હથ્થ;

સંભાળ્યા સતાવને, કાઢ્યો કૈકાંનો કથ્થ.

દયા.

જીવ્યા હતા ધન જોરથીરે, એનાં કરતા ઉચાટ;

છેવટથી સતાવને, વાળ્યો દુનીયાંમાં ડાટ.

દયા.

મેઘ થોડોને ઘણી મંદગીરે, આંબુ દેવતાઈ દખ;

એ પણ અસલ અભાગીયુ, વરસ થયુ વખ વખ.

દયા.

અઠાવનાના ઉંદરાંરે, પડયા પ્રથવિ પુરાંણુ;
 પુરી ક્રજેતી થઈ પાકતાં, ઘાલ્યો ખેતીનો ઘાંણુ. દયા.
 ઘાસ ઘાંણાને ગોદડાંરે, કર્યો કપડાનો કાળ;
 મારી મારીને થાક્યું માનવી, થયા ચોગણા ચંડાળ. દયા.
 અનાજ કાપ્યું ઉગતાંરે, ઘોડે મુસકનિ ધાડય;
 અઢાર વરણુ ધર ઉપરે, રાત દાડો દે રાડય. દયા.
 સેમમાં ઠાંમ ઠાંમ સાંમટારે, ધુળ કંકરના ઢેર;
 પાકવાન દીધુ પાપીયે, અંન પાલી પાસેર; દયા.
 ચોગણુ સાઠો પણુ અરધથીરે, થયોને પન્ન્યામાં ઠીક;
 સાઠયાના ઢંગ ઢીલા સાંભલી, બહુ લાગે છે બીક. દયા.
 વરસ થોડાંક ગયાં વીસીનાંરે, સીવે કીધો સીંહાર;
 પુરી થતાં કેમ પાકસે, એમ ડરપેં સંસાર. દયા.
 હવે કૃપા કરો શ્રીહરીરે, ગુણ દાંન કવિ ગાય;
 જાણોંછે રીત બધા જકતની, વાલા ગણુ શું કેવાય દવા.

૮૬

શ્રીઅંબાજીનો ગરબો.

દાવડ પુરાંણુ.

દયાવંત એક દંત બુધી દાતા;
 વેદ સાસ મધ્યે અનાદી વીક્ષાતારે, મારી અંકબીજી માત;
 પુરણુ બુધી દીજે પ્રાક્રમી પ્રચંડ;
 આસ દાસ તણી પુરજ્યો અખંડરે. મારી અં.
 બ્રહ્મસુતા તુ પ્રસંન થજે બાઈ;
 હંસ વાહની તુ વિસ્વની સહાઈરે. મારી.
 વિણુ પુસ્તક તુ ધારણિ વિસાળ;
 દીજે બુધી માત દીન દિયાળરે. મારી.
 ગામ દાવડની ઉત્પત્તી ગણાવું;
 ગુણ અંબીકાજી માતના હુ ગાવુંરે. મારી.

અંબા હસ્વરી છે ચંડીકા અનાદી;	
ઉત્પન થઇ વિસ્વ તણું આદીરે.	મારી.
જન્ત વ્યાપક પ્રગીઘ ભોગ માયા;	
ખર તાહરો ન દેવ કોઇ પાયારે.	મારી.
તેજ પ્રાકૃમ પ્રચંડ કળા તારી;	
રટે ગુણ બ્રહ્મા વિષ્ણુ ત્રીપુરારી.	મારી.
ત્રઈણુ રૂપ થયા એક થકી તારાં;	
સીવા વિષ્ણુવિ બ્રમાંણી નાંમ સારાંરે.	મારી.
માત થઇ પછે યાસટ યામંડા;	
અળા ઉપર છે કીરતી અખંડારે.	મારી.
હેકસેંસ પછે બાસટ હબર;	
પછે નાંમ રૂપ તાહરાં અપારરે.	મારી.
તીમાં નાંમ થોડાં આસરે વતાવું;	
સર્વ સેવકેને હેતથી સુણાવુંરે.	મારી.
સ્વયં ભેતી રૂપી આ દીયા સગતી;	
પછે સક્તી નાંમ સતી પારવતીરે.	મારી.
સરસ્વતી અને લક્ષ્મી સાવત્રી;	
ગોરી અંબીકા ડીગંબરી ગાયત્રીરે.	મારી.
અંન પુરણાને અનંદ્રા ઇંદ્રાણી;	
ભવનેશ્વરીને ભેરવિ બ્રમાંણીરે.	મારી.
મહા લક્ષ્મીસુચક્ષુ વિષ્ણુ માયા;	
દેવિ હરગા કાંમની પુરણ દાયારે.	મારી.
સુભા પ્રભા ક્ષમા વેદ માત્રી સાંતા;	
કળા કોપના સુસિલ ચંદ્રકાંતારે.	મારી.
દીરઘ મહા સક્તી અન્ન રક્ત દંતા;	
નાગ સુતા ઉરઘ કેસની અનંતારે.	મારી.
નમો પતાકા વિપચી પરા નંદા;	
સક્ત ભુચરી ને ખેચરી સુનંદારે.	મારી.

પદ્મ લોચના જનેસ્વરી અપરણા;	
વજ્ર હસ્તા કમલાસની સુવરણારે.	મારી.
મહા માયાને વિચીત્રા મંદીરા;	
ધેતુ કપાવતી રવી સુતા ધીરારે.	મારી
અપરાજિતાને ગંગ દેવ એકા;	
એક ચક્ષુને વિચક્ષુ અને કારે.	મારી.
યમ ઘંટાને તુળજા આઈ;	
બગલા મુખીને આસપુરણ બાઈરે.	મારી.
સેસને ત્રીકાવ્ય સકતીને સ્વરૂપા;	
સ્થાંભા ચંદ્રીકા માતંગી સીધીરૂપારે.	મારી.
મધુ મતી ચૈત્ર મુખી મેઘમાળા;	
કુમુદ વાહની નીસાચરી કરાળારે.	મારી.
તારા તારણને ચંદ્ર ભાગ્ય ત્રક્ષા;	
રંભ સ્નેહા કુડા સનાને રક્ષારે.	મારી.
દીક્ષ સુ દીક્ષાને ચૈત્ર ભુજ દાતા;	
મુક્ત ચીત્ર મયા જોગ નીંદ્ર માતારે.	મારી.
લલ્યા ગીતા હરલભાં દેવિરક્ષા;	
સોહૈ સુચકાને ચેતના સુલક્ષારે.	મારી.
માત ખીરજા હીંગોળ દેવી મંછા;	
કાત્યાએની ભદ્રકાળીને કમંછારે.	મારી.
મહાકાળીકા મહેસ્વરી કુંભારી;	
ધનેસ્વરી ધનુબાંણ ચક્રધારીરે.	મારી
ઓપે ચંદ્ર ઘંટા સંખની અજીતા,	
લાલ અંબરી માળા ધરી લલીતારે	મારી.
નળ કુબડી નળીકા ના ગણેચી,	
રવરાય પ્રંમ ચારણી રવેચીરે.	મારી.
મુગટેસ્વરી સાકંબરી ચોમંડ,	
મંત્ર વાહની વરાહી કુંસમંડરે.	મારી.

૨જેસરી હરસીધ કાળ રાત્રી.	
વિધ વાહની ને જક્ષણી વીધાત્રીરે	મારી,
સોહે બાળીકા છત્રેસરી સતાક્ષી,	
મહા વિધાને મંગળા મગાક્ષીરે.	મારી.
નારાયણી આઈ નાથ નાર સંગી;	
યજ્ઞ વિદ્યા વરતુળા વજ્ર, અંગીરે;	મારી.
ખુટ બેચરાગ તોરણી ને બાળા;	
જયંતીકા ઘેલ સીતજાને જવાળા રે.	મારી.
ભુતેસ્વરી માત લીબળ ભવાની,	
પદમાવતી ગાત્રેલસુલ પાનીરે.	મારી.
જોગણુ અરબદા નીકુંભલાવ્યન્નંણુ,	
વિસ્વ સંઘળીમાં પ્રાક્રમ વખાણુરે,	મારી.
કવલબા કળા અંત કહીને,	
વળી શ્રીધરી ચુડાંમણી વદીજેરે.	મારી.
વાઘેસરી ચિત્ર ઘંટા તોરણ વાળી,	
રાજેરેપળીને તોતળી ભેરાળીરે.	મારી.
એવિ રીત નાંમ તાહરાં અનંત.	
જડ ચેતન બ્યાપીક જીવજંતરે.	મારી
લોખંડ ધાબળ વાળી તે નવ લાખે,	
દેવિયાંણુમાં પ્રમાંણુ જેનુ દાખેરે.	મારી.
ગુણ સેસજીહનર મુખે ગાવે,	
પાર તાહરો ન આદ અંત પાવેરે.	મારી.
આદી મધ્ય અંત એક તુ અખંડી,	
અસચરમાં પ્રકાસ મહા ચંડીરે,	મારી.
ઈસ ઇસ્વરી તે રૂપ નામ એકી,	
પદે ફાર ફેર તે નહી વવેકીરે.	મારી
નમો આદ સગત જગતની જનેતા,	
પદે અકળ ગતી સંત તત્વવેતારે.	મારી,

મધુ કૈટલનીસુંલ સુંલ મારયા, ઘણા દાંણુવોને બુધમાં સંધારયારે.	મારી.
ખીજ રક્તચંડ મુંડને ખીડારી, ઘણી વાર લીધા દેવતા ઉગારીરે.	મારી.
માંને ત્રધણુ લોક તુને જગત માતા, તુહી સખ્ટી વીસે કસ્ટ સમે ત્રાતારે.	મારી.
જગત અંખાતુ દેવ સરવ જાણે. વેદ સાસ્ત્ર જસ તાહરા વખાંણુરે,	મારી.
કાજ સેવકોનાં અનાદી તેં કીધાં, જાજ ખુડતાં અપાર તારી દીધારે.	મારી.
ખમ આરાસુર પાડમાં ખીરાજે, સીસ મોતીયાં જડાવ છત્ર સાજેરે,	મારી.
ભુજા આરમાં આયુધ સોહે ભારી, સસી કોડ મુખ સીંધની સવારીરે.	મારી.
જેના દરસણુથી કોડ દુખ જાવે, ખાઈ વાંજ્યાંને પારણાં બંધાવેરે.	મારી.
આરાસુર ધામ અનાદી કેવાય, પછે ગાંમ ગામ અંખીકા પુન્યરે.	મારી.
માત દાવડમાં અંખીકા મુકામ, નર કહે છે એકોલ તેનુ નામરે.	મારી.
સાથી અંખીકાજી નાંમ પલટાંણુ, વાત એહ તણી વીવેકે વખાણું રે,	મારી.
કોને એકોલ્યની વાવડી કરાવી, પછે મુરતી તે કોને પધરાવીરે.	મારી.
તેહ વાત કવી વર્ણવી વતાવે, ગાંમ નાંમ ઠાંમ ઉત્પત્તી ગણાવેરે.	મારી.
પ્રજા વસ્તીને રાજનો પ્રકાસ, વરણુ જુજવીનો વર્ણવું રે વાસરે.	મારી.

દાવડ દલીપપુર નગ્ર કહેવાતું	
ખાટણ ચોરાસી મધ્યે પંકાતુ રે.	મારી.
સરવ નગરતું લોક પુન્ય સાળી,	
ભલી ટેલ કરે સંત સાધુ ભાળીરે.	મારી.
સારો ધરમ ચાલ્યો ઘણા દીહ સુધી,	
કરમ જોગ પછે આદરી કબુધીરે.	મારી.
વિગ્ર વણીક આદી દ્રવ્યવાન વસ્તી,	
માંડી દીહ ઉઠે અધમની મસ્તીરે.	મારી.
સંત અજ્યાગત વિગ્રહે સવાલી;	
મુઠી અંન વિના જાય ખાલી માલીરે.	મારી.
પુન્ય મારગમાં રેડતાં પાંજો;	
મેજુ થતે ઘડો પાપનો ભરાંજોરે.	મારી.
એક નગરથી ખુણમાં આત્રાદી;	
એક ડુગરીમાં અસ્તુજ અનાદીરે.	મારી.
ચરણ ભીમ તણ એહઠાં મચાવું;	
સ્થાન જોગીયે વસીને કીધુ ઠાવુંરે	મારી.
એક સમે સીધ ધુંધળીજી આવ્યા;	
લારે સીસ એક લોગીયો સો લાવ્યારે.	મારી.
ભલુ એકાંતીક સ્થાન મન લાવ્યું;	
જોગીરાજ તીહાં આસન જમાવ્યુંરે.	મારી.
વસ્તી ચેતવવા નીત પ્રાત વેળા;	
લોજો સીસ થાય દલીપપુર ભેળારે.	મારી.
તેહ પ્રાતથી મધ્યાંન લગે તાપે;	
અનમુઠી માત્ર કોઈ નહી આપેરે.	મારી.
પુર નગ્ર ધુમ્યા લાચારીથી પોતે;	
જડો પવિત્ર કુંભાર એક જોતેરે.	મારી.
ચેલે આવી ત્રીયાં અલેક ચેતાવિ;	
લીધા કુભારેતે પ્રેમથી બ્રહ્માવિરે.	મારી.

એહુ નરનારી હતાં પુન્ય વાન;	
દીધુ ગજપુર તેણે અનંદાનરે.	મારી.
સીધ પાસે આવ્યા લેઈને તે સીધુ;	
કાંઈ ગુરૂના આગળ ન કીધુંરે.	મારી.
ઇમ ઘણા દીહ નગરમાં આવે,	
લોટ કુંભારના ઘેર થકી લાવેરે	મારી.
પછે એક દીન વહેલા પ્રભાતે;	
વળ્યા ગુરૂને ચેલકો ખેવાતેરે.	મારી.
ભેદ ગામનો તમામ સંભાળાવ્યો;	
અતી પ્રાક્રમીને ક્રોધ ચડી આવ્યોરે.	મારી.
મુવા મુખના તુ રાંક સીસ મારા;	
તેમ કહી દીધા તો છડા દુકારારે.	મારી.
તારા કુંભારીને દહે જા ચેતાવી;	
એણા નગરની દુર દસા આતીરે.	મારી.
ચ્યાર એસી છે પાટણ જે ચાવાં;	
એહ સરવ હસે દુરા ચારી આવારે.	મારી.
કદી ધુધળી ગુસાઈ સાચો કાવું;	
બધાં પટણ જો દટણ બણાવુંરે.	મારી.
છાંનો ચેતવ્યો કુંભારી જઈ ચેલે;	
મહા જોગીંદર દાજ નહી મેલેરે.	મારી.
અતી ક્રોધ કર્યો મંત્રનો ઉચાર;	
ધુળ કોટ ચડ્યો ઘોર ધંધકારરે.	મારી.
બાવા ધુધળીના શ્રાપથી બણાસી;	
ચડી ખેહ પટણ દટણ ચ્યાં ચોરાસીરે.	મારી.
એક પાટણ બચ્યું તે એણીવાર;	
ખીર પેગંબર જોરથી અપારરે.	મારી.
તે દી દટણ થયાં તે પટણ ત્યાસી;	
મુવા કબુધીથી અધમી મીબસીરે.	મારી.

વાત એહને ધણાક દંન વીતે;	
રચુ નગ્ર ફેર સ્થાન રૂડી રીતેરે.	મારી.
ધણિ પાટણ તણું તે ધણીયાપું;	
ખેડુ વસાવિને નાંમ ફેર છાપ્યુંરે.	મારી.
સમત નવ વ્રસ ચોસટનુ સાર;	
વઠંસાક સુદી બીજ ચંદ્ર વારરે.	મારી.
ભેસી પંડીતને વેદીયા સુખાંણુ;	
પળ મુરત ત્યાં મેળવ્યું પ્રમાણુરે.	મારી.
કહુ દલીપપુર આસરેથી કાવ્યું;	
ઠીક નાંમ ગાંમ દ્રાવડ ઠરાવ્યુંરે.	મારી.
દીસા સ્થાપીત કરયા તે ગ્રાંમ દેવ;	
સનાતનથી બણે છે તેની સેવરે.	મારી.
દીસાપુરવ મુકાંમ એક દંત;	
હાક દક્ષણ પ્રચંડ હનુમંતરે.	મારી
કહુ આસન લદાંમ ભદ્રકાળી;	
ભેગમાઈ ભેત્ય ભગતી ભે રાળીરે.	મારી.
પછમ દીસા એક સ્થાપના પુરાંણી;	
વદાં આદ સકત અંબીકા વખાંણીરે.	મારી.
પણાં ઉત્ર દીસા દેવ ખેત્રપાળ;	
વદાં જમાંણી પ્રાકમી વિજ્ઞાળરે.	મારી.
એવિ રીત બીજા દેવ આગે પાછે;	
તેહ સ્થાપીત કરયા તે રૂડેતા છે રે.	મારી.
લોક વેપારી તીહાં લાવી લાવી;	
વદાં ઠાઠ બંદ રૈયત વસાવીરે.	મારી.
પાર વરણુવું તો સરવ નહી પાવું;	
તેહ આસરેથી સુક્ષમ વતાવુંરે.	મારી.
પ્રથમ રાજ ગદી પછમ પ્રમાંણુ;	
સોહે પાટણનો ભુપતી સુખાંણુરે.	મારી.

પુરવસુલોક જુજવે પ્રકાર;	
કુળ હું બડ વણીક સહુકારરે.	મારી.
હું બડ વીસાને અડક હતી હોરા,	
ધનવંત ધીરવંત અને ધોરારે.	મારી.
વિસા સરમાળી સાંઠ કહેવાતા,	
ગળાવંત એક એકથી ગણાતારે.	મારી.
દસા નાગર તે આંણીયા દેસાઈ,	
પુરહાંમ દાંમ કાંમ બે પ્રભાઈરે.	મારી.
વણીક ફેર વસા દસા દેસવાળી,	
સર્વ માજનાંતું જુથ પુન્યસાળીરે.	મારી.
સોની સરમાળી સાળવિ સુખાંણુ,	
રછબુત ખેર સોળાંકી રાંણુ રે.	મારી.
વિપ્ર ઓદીચને ગામમાં વસાવ્યા,	
એહ પાછળ બટુક સીવ આવ્યારે.	મારી
સ્થાનક સિતળા લવાંની તણું થાપ્યું.	
એને ભાં મોટું ભુપતીએ પાપ્યુંરે.	મારી.
વસા વેપારી મુસલમાન વોરા,	
જથાબંદ કામ કાજ મધ્ય જોરારે.	મારી.
મુમન કાજને સેળ મુસલમાન,	
મળી રહ્યા સહુ જુજવે મુકાંનરે.	મારી,
વસાં આવીને સર્વ વસવાયાં,	
સુખ સંપતથી લોક બહુ છાયાંરે,	મારી
વસવાયાંમાં ઠીક વખણાતુ.	
જરા દરજઆંતું ચર ચર જણાતુંરે,	મારી
પછે મુમનાંને મળી પટેલાઈ,	
મતાદાર એક ગામમાં મેરાઈરે,	મારી
અસલ રીતનાં જણાઈ છે એધાંણુ.	
નતા કુપહતાં વાવ્યનાં નવાંણુરે.	મારી

સોહ પનઘટીયા વાવડી સુથોલ,	
આંકા નાગરને નાંમથી ઓકોલરે.	મારી.
સુરત અંબીકાની પછમથી લાવી,	
પછે વાવ્ય માળ મધ્ય પધરાવીરે.	મારી.
આંકો વાંણીયો ઓકોલ વાવ્ય એથી,	
થયું અંબીકા આંકોલ નાંમ તેથીરે.	મારી.
એહ અનાદીતુ માળમાં આસન,	
થાય નારતાંની આઠમે હવંનરે.	મારી.
કીધુ સંમત દસ છાતર એ કાંમ	
રહયું અંમર તે સાહ તાણું નાંમરે.	મારી.
સોની વાવ્ય ખેર વાવ્ય આદિ સોય,	
એવી તેર વાવ્ય પાછળથી હોયરે.	મારી.
ખેસ ગુપ્ત પ્રગટ આદની બણેલી,	
ચુન ગયી પાસાંણથી ચણેલીરે.	મારી.
પ્રગટ વર્ણવું તો પાર નહી પાવું,	
સરવ સુક્ષમથી વારતા સુણાવુંરે.	મારી.
દયાવંત હુંબડ લોક ઘણો ઠાંમ,	
ધર્મ જીનનાં બણાવ્યાં તેણે ધાંમ રે.	મારી.
દેવ હુંબડ વણીક તણાં ડેરાં,	
કૈંક મુકાંમ તે જીન ધર્મ કેરાંરે.	મારી.
વસ્તી ફેર થઈ ખુબ ઠાઠ વાળી,	
કીધી મહેલ્લાંમાં કેટલી ક્રીયાળીરે.	મારી.
વાવ્ય દેવળ તળાવ સહુકારે,	
કિંધાં તેહ ઠાંમ હજી ઠાર ઠારેરે,	મારી.
સમત અગીઆર ને વરસ નાંમ સાત,	
પણાં ચૈત્ર બીજ થાવર પ્રભાત રે.	મારી.
વદાંપીતરીયા રાવ બળવંત,	
ગાંમ દાવડ વસાતે ગુણવંતરે.	મારી.

મહાં પાટણના કાંમદાર આળ્યા,	
વડી રીત્યભાત્ય માંનથી વસાવ્યારે.	મારી
તેહ પછે નથ પાટણ તખત,	
થયો સધરા સાંજક છત્ર પતરે.	મારી.
રાય તેહ વંસ અથ મુળરાજ,	
કીધું રૂઢ માળ આરંભ ન કાજરે.	મારી.
તેમાં કાંમ થોડું આદરતાં તેહ,	
દેવ લોક થયો રાય છોડી દેહરે.	મારી.
દીહ ઘણા નાંમ કોઈને ન દીધુ,	
કાજ સધરાયે ફર થકી કીધું રે.	મારી.
રચ્યો સીધ ખેત્ર રૂઢનો અવાસ,	
તેનુ ખરચ થતાં કાંમ થ્યો તંગાસરે.	મારી.
હતો દાવડમાં ઢાલજી હોરો,	
પુરણ દાંમ વંત ઘેર ચોરો પારોરે.	મારી.
હતો કંચનનો કેમીયો તે હાથ.	
નેકી બાંનીથી રીજેલા દીનો નાયરે.	મારી.
કોડીઘજ પેઠવંત કહેવાય,	
ચાવો ચોખળામાં ભુપ સહુ ચાયરે.	મારી.
મોટો સાહુકાર ઢાલજીથી માતો,	
દેસ મધ્ય તેણા સમેનાં દેખાતોરે.	મારી.
ધારણ પાટણના ભુપતીયે ધારી.	
જોજ્યા રૂપીયા લેવા તે કારભારીરે.	મારી.
ગાડાં ખચરને ઉંટીયાંના ઘેરા,	
દાવડ આવીને તાંણીયા છે કેસરે.	મારી.
લીધા પ્રાતઢાલ સાહને બોલાવિ,	
સર્વ હકીકત કામની સુણાવીરે.	મારી.
એહ સ્વાલ સુણી સેડજી ઉચારે,	
એક વાત તણી નેમ છે હમારેરે.	મારી.

પેલા સાંભળી લ્યો મુજ અભીપ્રાય;	
દીલ વિચાર કરોજે કાવે દાયરે.	મારી.
કરો કાવે તો પછેથી આ કાંમ;	
નકે છોડે આ વાત તણું નાંમરે.	મારી.
જેવે દાંમ તે તમાંમ લેઈ જાવો;	
લખ્યા વાયદા પ્રમાંણે પાછે લાવોરે.	મારી.
દાંમ લાવસો જોવિતતાં વદાડ;	
ભુજા લહુ તો મા બેન તણી ભાડરે.	મારી.
હોય હેમતતો કાંમ છે હમારું;	
તેથી વિચારી લ્યો રૂઢીયુ તમારૂરે.	મારી.
આગા પાછી થાસે દીવસજો એક;	
તમ્બુ નહી મુખ કહું એહ ટેકરે.	મારી.
કહે પાટણ તણો તે કારભારી;	
હોરા ઢાલ સુણો અરજ હમારીરે.	મારી.
કદી ચુક જો પડે તો પછે કેજો;	
લખ્યા વાયદા પ્રમાંણે દાંમ લેજોરે.	મારી.
મંડળીક રાય પાટણનો મોટો;	
તેને પડ્યો છે સુ દાંમ તણો ઠોઠોરે.	મારી.
લખો વાયદો તે દાંમ જોન લાવું;	
કદર જાય અને લક્ષ્મી કહાવુંરે.	મારી.
માટે નીચંતથી ચોપડો મંગાવો;	
લેખ આપ તણી પદતથી લખાવોરે.	મારી.
તુરત ચોપડો મંગાવ્યો તેણી વાર;	
કર્યો નજર ફેરી આંકડો કરારરે.	મારી.
વદ સાવણની બીજ ભોગીવાર;	
તે કરાવ કરી લખત કોધુ ત્યારરે.	મારી.
લીલા રૂપીયા ગણીને ત્રણ લાખ;	
ભર્યો બોજ તારે શેઠ ફેર ભાખરે.	મારી.

હું તો તમાને કરું છું હું શીયાર;	
ખરી વાતનો ન રખીયે ખારરે.	મારી.
જોજ્યો કામ કાજ મધ્ય ભુલી જતા;	
પણ ચુકી અને પછેથી પસ્તાતારે.	મારી.
ઠકરાઈ માંની આવો કોલ થાતે;	
ખરું જાણુજ્યો આખ્યા છે પુન્ય ખાતેરે.	મારી.
કારભારો કહે થાવ મત ઘેંલા;	
ખાંચદી હલાઉ વાયદાથી પેલારે;	મારી.
કરી જુહાર વિદા શ્યા કારભારી;	
ચઢી પાટણને મારગે સવારીરે.	મારી.
ભાર ઉંટ ગાડાં ખચર ભરેલાં;	
કસી કોથળાને જાવતે કરેલાંરે.	મારી.
પાટણ નથ દીવ સતીસરે પોચવ્યાં;	
સર્વ કારણો રાજને સંભળાવ્યાંરે.	મારી.
રાય કહે છે શ્રીકર મત રાખો;	
ઉપજ આવસે પ્રચંડ દેસ આખોરે.	મારી.
પોહચાડ જ્યો તે વાયદા પ્રમાણે;	
નખે ભુલતાતે આવતે નાંણેરે.	મારી.
વાત એટલેથી એહ તો વીસારી;	
કાંમ કાજમાં વળ્યાછે કારભારીરે.	મારી.
સુદ સાવણમાં વાયદો સંભારી;	
કાંમ એકટો કરીને કીધી ત્યારીરે.	મારી.
ઉટ ખચરને પોઠીયાં વિગારી;	
ભરી જોજ પંથ લાગ્યા કારભારીરે.	મારી.
ઘણા ખ્યાદલ સવાર ઉંટ ઘોડે;	
જુથ વેઠીયાં નેચા કીયાત જોડેરે.	મારી.
તડી મજલ ચાલે પંથમાં સતાખી;	
હતા કાંમદાર સેઠજી હીસાખીરે.	મારી.

જાણે આઠ દી આગ્યમ માલ જાસે;	
નથી જાણતા તે કાલ્ય કેમ થાસેરે.	મારી
કાંમદાર લેઈ સંઘળી કતાર;	
કીધુ મુકાંમ તે સાબર કીનારે.	મારી.
ખુબ રાત ગઈ તીયાં પીતે ખાતે;	
થયાં વાદળાં તે મધ્ય રાત થાતેરે.	મારી.
ધળ અંધારૂ ચોકોયાત ધુળે;	
સાદ કરે એક એકને ન સુળેરે.	મારી.
મેહ ઉતરથી જોરમાં મંડાણો;	
ગાજ વીજ જોઈ સાહ ઘભરાંણોરે.	મારી.
ઘોર મળા મેહ વાયુ ધુંધવાટાં;	
પુર સાબર થઈ છે લાટ પાટાંરે.	મારી.
પેલે આગળ દીધેલ પડતાળો;	
કરે નદી જોર જેમ કોપ કાળોરે.	મારી.
શબ્દ ઘોર થાએ વીજના સળાવા;	
ભયંકારી જળ લાગે છે ભળાવારે.	મારી
બહુ કાંમદાર કરે છે બળાપો;	
તુરત નીન ખાય જોળીયો કે ત્રાપોરે.	મારી.
વલોપાત થતાં થઈ પ્રાત વેળા;	
ભારે તરનારા કર્યા સરવ ભેળારે.	મારી.
કોળી ઠાકરડા એકટા કરીને;	
કાંમદાર કહેં ખુબ કગરીનેરે.	મારી.
માલ ઉતા રોજે પાર બાંધી મીલ;	
મોજ આલુ રોક દુપટા મંડીલરે.	મારી.
કહે ઠાકરડા ઇમનાં કરાય,	
પુર આવતામાં કદીનાં પડાય રે.	મારી.
જળ બાંધમાં પડી સુમરી જાવું,	
ખુબ આપો એજીવીયે તો ખાવુંરે.	મારી.

તમો બોલો છે આંખ્ય તાંણી તાંણી, નદી મહા પુરમાંતની નીસાંણીરે.	મારી.
સીદ આવડે માંડયો છે ઘણો સોક, સહ દાંણીને પાંણી તો રોકે રે.	મારી.
પંડે ઠીક ને સમારચાલે પાંણી, તુરત ગુણતાં ઉતારીયે તાંણીરે	મારી
નાંણે સરવે તે મેઘ રહી નાસે, સાંજ સવારે સમારનદી થાસેરે,	મારી
વેરલાવના થયો તે વરસાત, થયો બંધ પુરો આઠ દીવસ થાતેરે,	મારી
આવી ઠાકરડે માલતો ઉતારયો, બળે કાંમદાર વાયદો વીચારયોરે.	મારી,
કીધુ દાવડમાં આવીને મુકામ, સેઠ પધારીયા પ્રભાતે સલાંમરે,	મારી
કુસળ પુછી જુહાર તહાં કીધા, પાંત કમુખાતે પ્રેમ કરી પીધારે.	મારી.
કારભારી તીહાં હકીકત કેછે, દુખ સાખર પંથીને ઘણું દેછેરે.	મારી.
રોકી હમાંને તે સાત દીવસ રાખ્યા, ખંમ હત્યા ને જુઠ મુખે લાખ્યારે.	મારી.
હવે આપ તણો હોય ને હુકમ, દાંમ ગણી લીજે દીધા જે પ્રથમરે.	મારી.
મુકી વાંણોતર ચોપડે મંગાવ્યો, નિજ વાયદા પ્રમાંણે દાંમ નાવ્યોરે.	મારી.
વિપ્ર કહે આજ ત્રીજ બુધવાર, કેમ રૂપીયાજીલાઈ કાંમદારરે.	મારી.
મુકું નહી ટેક દેહ રહે મારો, પાછો દાંમ લેઈ પાટણ પધારોરે.	મારી.

કારભારીયે વિનંતી ખુબ કીધી, લાખ ત્રણમાં બદામ નહી લીધીરે.	મારી.
પત્ર લખી ગાંમ પાટણ પોચાડયો, પડી વીપત તેહ વેવરો પાડયોરે.	મારી.
પોકયો પાટણ કાસીદ લેઈ પત્ર, સુખ્યો હાથમાં સોળાંકી રાય છત્રે,	મારી.
દેખી કાગદને થયા છે ઉદાસ, નૃપ કહે પછે નાંખીને નીસાસરે.	મારી.
દાવડજાઈ કોઈ સંઘરાયે દાંમ, મુજ સાંમ ધરમી લોક છે તમામરે.	મારી.
રાય તણી અંનમાંનીતી રાંણી, જઈ દાસીયે કહી તે વાત જાણીરે.	મારી.
તુરત મોલ મધ્ય રાયને તેડાવ્યા, સમાચાર મનવૃત્તીના સુણાવ્યારે,	મારી.
જે હુકમ કરો આપતો હું જાવું, લેતો નથી એહ રૂપીયા જલાવુંરે.	મારી.
એહ કાંમ કેતો સીધ કરી આવું, નકે જીવતી પાટણ પાછી નાવુંરે.	મારી.
વચન સાંભળીને રાય કહે વાણી, રહે ધાંમ તો બજાવું પાટરાંણીરે,	મારી.
તુરત ફ્રાજ લેઈ કરી ત્યાં તૈયારી, સગપાલ મણી જડીત સુધારીરે.	મારી.
ઘણી દાસીયોને દાસ રથ ઘોડા; જાત વંત જોધ સંગમાં સજોડારે,	મારી.
દાવડ આવી મુકાંમ ડેરા દીધા; કાંમદારજીને સમંચાર કીધારે.	મારી.
કરી વિચારને સમંચાર કાઢ્યા; અરક ઉગતાં તે ઢાલ સેડ અવ્યારે.	મારી.

કરી કચારીને બેઠા કાંમ વાળા;	
મોટા પટાવત મોતીયાંની માળારે.	મારી.
ભલી ઠાઠ બંધ સભા ત્યાં ભરાંણી;	
રહ્યાં બપોતેકનાટ મધ્ય રાંણીરે.	મારી.
અતી આદરથી શેઠજી ઉમંગે;	
સુભ જીહાર કહ્યા તે દાસી સંગેરે.	મારી.
બોલ્યાં રાંણીજી આસીસ વચન;	
હાલ સાહ તારી ટેકને છે ધન્યરે.	મારી.
દ્રવ્યવંત પુન્યવંત અને ડાયો;	
જોડે તાહરે ન ચોર કોઈ જાયોરે.	મારી.
રાય પાટણના તણી હું છું રાંણી;	
જીવો રાખડી લાવીછું બ્રાત જાંણીરે.	મારી.
બેન રાખડી લાવ્યાં તો ભલે બાંધો;	
વિર કહ્યા પછે રહો છે સું વાંધોરે.	મારી.
પછે રાખડી બંધાવિ હાથ પોતે;	
જગત હરખ્યું તે હેત ઘણું જોતેરે.	મારી.
સાહ વાંણી વઢે છે તીહાં સાર;	
મુખે માગો તે આપવું હમારેરે.	મારી.
પુરણ પ્રેમથી માગુછું તમો પાસ;	
દમ સંગ રોતો છોડીયે ઉદાસરે.	મારી.
એવો મમત કરીને આજ આવી;	
જીવો કાલ્ય આવુ રૂપીયા જીલાવારે.	મારી.
નહી જીવો તો પાટણ હું ન જાવું;	
વદન ભુપતીને ફેર નાં વતાવુંરે.	મારી.
શેઠ વિચ્યાર કરી દ્યો રૂઢ સાથ;	
હવે લજ્યા છે આપના હાથરે.	મારી.
ધંડાં સેઠજી વિચ્યારી બોલ્યા એવું;	
લાગે બેન ત્યાં તે આપવું કે લેવુંરે.	મારી.

તો પણ વાત રાખુ આ સમે તમારો;	
મન વૃત્તી જાણે પ્રભુજી હમારીરે.	મારી.
લાવો રૂપીયા ગણી લ્યું ત્રણ લાખ,	
સક આપનો રહો તે જગત સાકેરે,	મારી.
હક બેન તણા ભાઈ પાસે લાગે,	
સાસર વાસો સંસાર રીતે માગેરે,	મારી.
સાસરવાસો પછે પંચ મળી છાપ્યો,	
દાંમ સવાયો ગણીને પાછો આપ્યોરે.	મારી.
બોલ વચન મધ્ય રાંણીજી બંધાણાં,	
ઘણા વિચારથી ફેર ઘભરાંણારે.	મારી.
લીધા પછે થયાં રાંણીજી લાચાર,	
મુકયા રાયને પાટણ સમંચારરે	મારી.
પરી ઉતર રાજયે લખ્યો પાછો,	
તમે દાંમ લીધો માજનો થયોતાછોરે.	મારી.
આપી સકો તો પાટણ પાછાં આવે,	
બણી નાં સકે તો મુખનાં બતાવોરે.	મારી.
સંઘરાવ્યાનો કોલ તમે કીધો,	
ગયો માજનો સવાયો દામ લીધોરે.	મારી.
જેયો રાણીએ રાયનો બુવાપ,	
છંડાં વિચારો તે પ્રમારથ આપરે.	મારી.
તેહ દાંમ તણું બણાવ્યુ તળાવ,	
રહે નાંમ જાણે ઘણા રાંણા રાવરે.	મારી.
કામ આદરી વીચાર લલો કીધો,	
ભોમ વાંટો તે ભેમણાંનો લીધોરે,	મારી.
સોઠ ભોમીકા લીધી તે દાંમ સાટે,	
મુળ ઉગમણો કુંપ નીર માટેરે,	મારી.
પીયે મેનતુ મજુર તીહાં પાણી.	
કરે કાંમ ચાલે સર્વની કમાણીરે.	

હાકહીક ઓડનાંકર હનર.

સર આદરયું સમુદ્ર રૂપ સાડરે.

મારી.

બણે કામ ચુનગચી પથરબંધ,

પાવળલોહજડી સંઘથી પ્રબંધરે.

મારી;

પડકોટાંને પાવડીયાં પાજ,

કરે સુંદર સીલાટ લોક કાજરે.

મારી.

પછે થવા થયુ કાંમ સર્વ પુરૂ,

એક નાકું રહયું દેવળ અધુરૂરે.

મારી.

સમત અગીયારને વરસ વિરસોળો,

હુંબુ વિધન થતાં કામ માંહ બોળોરે.

મારી.

ડસો સર્પ તે રાંણીયે તજ દેહ.

એથી અધુરૂં રહયું છે કામ એહરે,

મારી

નપ રાંણીતુ હાંસલ દેજ નામ.

તેથી હાંસલેસર કહે છે તમાંમરે.

મારી.

એ તળાવ કીધું નામ ધારી આવું,

બણ્યા પછે ઠાવા કુપ એ બતાવુંરે,

મારી.

કુપ આથમણો આંણીયે કરાવ્યો,

ઠીક નાંમ સાંઠ કુવો તે ઠરાવ્યોરે.

મારી.

કુવો ગાંમ તણો દરજીયે કરાવ્યો,

બણ્યો તાર પછે મુમને બંધાવ્યોરે.

મારી.

પાંણી ગાંમ તણ એહ કુવે પોતુ,

પછે દરજીયે ચણાવ્યું પડ ભીંતુરે,

મારી.

પછે મુમનાંના કુંપનાં પ્રમાણ,

સુણો ખાતરીથી વતાવું મુજાંણુરે.

મારી.

બહું દાંમ વારતારમાં બણેલાં,

ચુનગચી પાસાંણથી ચણેલાંરે.

મારી,

ખાડ ઢેઢીયો નવાંણ કુંપ ખારો,

વધ્યો મુમનાંની વારમાં વધારોરે.

મારી.

ધાર મુમન પટેલ જોર વાળા,	
જોધ સોળાંકી ઝાંજણા જોરાળારે,	મારો,
ઠાઠદાર હતા આદમી તે ઠાવા,	
ચોરાપતીતે સોળાંકી ચગત ચાવારે.	મારી.
સેખ મુમનને કાણ્યાં સહીત.	
મુસલમાન મળી બણાવી મસીતરે.	મારી.
કુવા મેજત એ પુરાતન કામ,	
તેહ બણ્યાં સમત બારમાં તમાંમરે.	મારી.
પછે સુણે સમત તેરને પચાસ.	
વસા કુડુવા આવીને ભલે વાસરે.	મારી.
ધનોમનો ભાઈચંદના સધીર.	
વિયોલ સાથે લાવી વસા ચાર વીરરે.	મારી.
રેતા ગામ પેલાડાભડીરૂવાવી.	
લીધા રાજવાળે માંનથી બોલાવીરે.	મારી.
એવી રીત્યથી છોગાળા પટેલ ઝાંબ્યા,	
લારે ગોર ગંગારાંમજીને લાંબ્યારે.	મારી.
મુદત રાજની હતી તે મતવાલી,	
એહ પટેલ કરી ભોમ ઘણી આલીરે.	મારી.
મારથો મતાદાર ગાંમનો મેરાઇ,	
લીધી કુડુવે સમસ્ત પટેલાઇરે.	મારી,
પટલ રછબુતને ભાટ જોર પાંબ્યા,	
થઇ એકઠાને મુમન હઠાંબ્યારે.	મારી.
જીલમ મુમને માંડયું તુ ઘણું જોર,	
દેઇ રાજ મુદત કર્યા સીધા દોરરે.	મારી.
રાવ ભાણુ તુ તે દીક તપે રાજ,	
સોઇ રાજ ઘઠી ઇસાંનમાં સાજેરે,	મારી.
કાઢ્યા મુમનાંને ગામમાંથી કુટી,	
છક્યા ઘણા માટે પટેલાઇ છુટીરે.	મારી.

રહા ગરીબીથી કોઇ હાથ નેડી,	
કોઇ હુકડા ગ્યા કોઇ દેસ છોડીરે.	મારી.
પછે સમત દસ ચઢિહનું પ્રમાંણ,	
આવ્યો એમદસા બાદસા સુબાંણ રે.	મારી.
એસ પુરવ દીસા ગદી તે બણાવી,	
કોટ કંડ બીજી મેજત કરાવીરે.	મારી.
તાર પછે થોડાં વર્ષ વિત્યાં તાંહી,	
દંગ ગરદીનો થયો દેસ માંહીરે.	મારી.
રહાં દેસને વિદેસ લોક બતાં,	
થયું ગાંમ ખંડલંડ એમ થાતાંરે.	મારી.
પડ્યો કાળ લોક નેકળ્યુ પ્રદેસ,	
દક્ષણ માળવોને વસુ ખાંનદેસરે.	મારી.
રહાં ગાંમમાં થોડાંક લોક તારે,	
ગયાં તેહનાં મુકાંમ તે સંભારેરે.	મારી.
આજ દીહ સુધી નહર એધાંણ,	
પ્રથી નહર છે દાખલા પ્રમાંણરે	મારી.
સમત પંનરથી સોળ અંત સુધી.	
કરી વેંરીયે તે ગામમાં કબુધીરે.	મારી.
પછે સતરમાં ઠીક થયું પાછુ,	
આવ્યુ લોક રહું વસણીમાં આધુ રે.	મારી.
અવર ગોત્રના વણીક વસા આવી,	
બીજા ખત્રી વસા મહલ્લા બણાવીરે.	મારી.
એક ગોત્ર વહીવંચ પછે આવ્યું,	
ગાંમ કલિથી આસરે ગણાવ્યું રે.	મારી.
હતુ લખમણ ખારોટ નાંમ તેહ,	
આવ્યા વહી વંચા પેલવેલા એહરે.	મારી.
બીજાં લોક તેર તાંસળીના બેલી,	
વસ્તી એમ થતાં ફેરથી વધેલીરે.	મારી.

કુજોધીયા વહીવંચા કહેવાતા,	
વંક્ષમાગધતે જગતમાં વિક્ષાતારે.	મારી,
અમદાણેથી ખેર નથ આવ્યા.	
તાંથી દાવડમાં પટેલે તેડાવ્યારે,	મારી.
પટલ નરસીદાસ કરે પટેલાઈ,	
દીપ કડુવાં સમસ્ત સુખદાઈરે,	મારી
રાજ્યા ઘણે માંન રીત ભાતે રાવ.	
ઠીક ગજપુર દાંનનો ઠરાવરે.	મારી.
જમી જાયગા અપાય એવા આપી,	
સુભ રીત પટલ પંચ મળી છાપીરે.	મારી.
આપે કન્યાયે લાગ આઠ આંના;	
દીક્ષ ઘણું રાખે આદમી તે દાંનારે.	મારી.
સરવ અવસરમાં પહેલા સંભારી,	
રૂડી રીતથી જમાડે નરનારીરે.	મારી.
પંચ પટેલમાં ન રાખે ઘણી પ્રીતે,	
રહ્યા કેવળ ખારોટ રૂડી રીતેરે.	મારી.
તેદી ઇંડર ધરામાં વારતાર,	
હતા આંગણુ દેસાઈ હું સીયાર રે	મારી.
પોળે રાવજીની થઈ ગાદી પાટ,	
થોડા દીકરાં રાજ્યો ચાર જણે થાટરે.	મારી.
કડીઆદર મુઠેટીને વસાઈ,	
હઠ હતા ત્રાઈણ ગાંમના દેસાઈ રે.	મારી.
મોતી પ્રેમચંદ વાંછીયો ઉમાલી,	
વાસ સ્થાન તેનું નગર વડાલીરે.	મારી.
જોપે વાર તેહ ચ્યારની જોરાળી,	
ચક્રચંદ ગાંમ ચઉદસે ચ્યુંવાળીરે.	મારી.
પછે શ્રી જોધાણ નાથજી પધાર્યા,	
શત્રુ હટાવીને માંમલા સુધાર્યારે,	મારી.

સુર ધરાપતી સુરવંસ મોડ,	
સજ ઇંડરમાં આવીયા સઠોડરે.	મારી.
નેધઅણુ દરાયસીહ બુપ બાંણું,	
વરસ સતર સત્યાસીયો વખાંણું રે.	મારી.
તેદી રેવોરાંની વાર વખણાતી,	
ગાદી પાટની દેસોતર ગણાતી રે.	મારી.
અદેસંગ હતો રેવોર અટકો,	
ખેસ પાટપતી ખાગ ત્યાગ બંકોરે,	મારી.
એક બ્રાત હતો છેટકો ઇયાંનો,	
મારયો છેતરીને કોઇ છાનોમાનોરે.	મારી.
આગળ પાછળની રીસ યાદ આવી,	
વેંર બાત ભાટ લોકપે ઠરાવીરે.	મારી.
ભાટ દાવડને દાવટે સંભારયો,	
સુજ બંધવ અનોપસીંગ મારયોરે.	મારી.
લખી કાગદને લાંગીયો ખોલાવ્યો,	
પત્ર ભાટવાડે દાવડ પોચાવ્યોરે.	મારી.
સમંચાર તેહ લખેલા સંદેસ,	
થયા ચોરે વંચાંણુ તે વીસેસરે.	મારી.
સુજ બ્રાત તણા તમે મારનારા,	
બુવું પગલાં કયાં નાસી જનારા રે.	મારી.
નાંમ ભાટ કોઇ ગાંમમાં ન રાખુ,	
ભાંણુ ના ઉગે હું બુઠ કઢી ભાખું રે.	મારી.
માટે ચેતવ્યા છે પેલથી તમાને,	
હવે કોઇ દોસ દહેનાં હમાનેરે.	મારી.
કૂલ ખોટાં કરનાર તમે કપટી,	
ચડી ચોટ હયુછ વાજતાંમાં ચપટીરે,	મારી.
નેર કાંઠાના બુંભીયાંનું બાંણી,	
લમે ચાલતા ફરો છો મુછ તાંણીરે.	મારી.

કુંછ પક્ષદાર હોય એને કેળ્યો,	
દન ત્રણભાં તૈયાર થઇ રેળ્યો,	મારી,
વાંચી પત્ર સહુ કરે છે વિચાર,	
કેમ થયું આ વીધાંન કીરતારરે.	મારી.
ધના બ્રાત તણા કોઇ મારનારો,	
નાંમ આપડુ તે લહે છે નકારેરે.	મારી.
કહયું ભંગીયાને ખુબ સમજાવી,	
અદારેવોરને કબુધી સું આવીરે.	મારી.
મુવો બ્રાત ધનો છડાં કીને માર્યો,	
વિના પુરાવેથી દ્રોહસું વિચારેરે.	મારી.
હમે જાણીયે ન વાત ભુલ આખી,	
જુઠ બોલીયે તો ઇસ્વર છે સાખીરે;	મારી.
વિના વાંક મત આદરો વેરાળ,	
કરિ બેહસો મુખારવિદ કાળુરે,	મારી;
ગયો ટાંપીયો તે દેસોતર ગાંમ;	
સમાચાર કહયા સાંભળ્યા તમોમરે.	મારી;
ઠાંધ બેઠેલી એહને કબુધી,	
વાત નાંમાંની સાંગનાં સુધીરે;	મારી.
ભાટ દાવડમાં થયા સહુ લેળા.	
બદોબસ્ત સજ આદર્યો તે વેળારે.	મારી.
ખેર બોરડીના કંટકને ખાંપા,	
જુડકડાખંદ કીધવાડ જાંપારે.	મારી.
ઠરો વીચાર બારોટ એહ કાંમ,	
ગયા દોહ બ્રાત લોળ તે ગાંમરે.	મારી.
મેર ધડે તેહી રાયમકુવાણ,	
ભલો પીથલો ખીરાજે વંદાણુરે;	મારી.
સોહે મકુવાણુ છત્રપ્રથી સંગ,	
સુંળી વાત ધખ્યોછે ડીયોપનંગરે.	મારી.

જગ્યા અઢારમાં વાત તે જણાવી,	મારી.
કાગદ મુકીને જાણુ તે કરાવારે.	
દેસોતરમાં રેવોરે દીધો ડંકો,	મારી.
અદેસંગ ચડયો કોધથી અટકોરે,	
કુળતાજહીણુ દુષ્ટ લેળા કીધા,	મારી.
લોક ધાડમાં તમાંમ નીચ લીધારે.	
લીધા ધાડમાં ઘણુક નીચ લોક,	મારી.
નહી ત્રાગેથી હઠે ન ધરે સોકરે.	
આવ્યો સાંમા સેઠે દાવડ અટકો,	મારી.
દીધો ઢોલીયે નગારા સીસ ડંકોરે.	
થઈ જાણુ લાળભાંખણુ તે થાતે,	મારી.
તારે ખુમીયો ચડાવ્યો અસ્વ તાતેરે.	
કચારીમાં ઇલોળ ખુમ કીધી,	મારી.
લાજ રેવોરે તે ગાંમ તણી લીધીરે,	
વાટ જોઈને રહ્યાતાં મકુવાંણા.	મારી.
ભાળી ખુમીયોને કોધમાં ભરાંણારે.	
જગ્યા અઢારના ચડયા સરવ જોધ,	મારી.
કરી મેળાવો ને ચડયાકાળ દોધરે.	
સુર ઢોલ તુર વાજતી સેંણાઈ,	મારી.
ચડીચાટ કીધી વાદળે ચડાઈરો.	
સુરાપાંનમાં બણા છે છાકીછાંકાં,	મારી.
હુવો સેધુયે વજાડી વીર હાકાંરે.	
ભોમ કાંઠાના રાયરંગ લેના,	મારી.
જોધ જોરાળા છે સંગમાં જોનારે.	
આવે દાવડના પંથદેળ એવું.	મારી.
કરયું રેવોરે તે ગામમાં કેવું રે.	
એહ દેસોતર પંથ નાકે આવ્યા,	મારી.
પદોમસ્ત માટે પેસતાં ન કાળારે.	

જડયુ નાકુ પાણુ ઉગડે ન જાંપો,	
કહો રેવોર કંગાલ કેમ કાંપોરે.	મારી.
ખંધાવાડીયો તે વાંડજી કેવાતા.	
જોડય સવારે ઉઠીને લેવા જતારે.	મારી.
આવે ધાડ ચાને નેકળવું એને,	
ખણ્યો કડાકો જાંપામાં જીવ જોનેરે.	મારી.
એક ઘોડોને આદમી આવે,	
લલો હઠ લીડાં ધારીયુભમાવેરે.	મારી.
ઘોડો અસવાર પછાડે એક ધાયે,	
પાછા જાણુ કરે પકડીને પાયેરે.	મારી.
ફેર જાંપાની જોટ થકી ફાળ્યા,	
ઘોડા પાખરીયા સતર ગડાવ્યારે.	મારી.
ભાગી વાંસીને વાંડરાજ ભાગ્યા,	
લેઈ જીવ પછે ગાંમ પંથે લાગ્યારે.	મારી.
ભાગ્યું નાકું ધાડ ગાંમમાં ભરાંણી,	
મોટા ભાટવાડા ઉપર મંડાંણીરે.	મારી.
ભડાભુટ કરે ઠાંમ સુનો ભાળી,	
પછે આગ્ય મેલી મેડીયો પ્રજાળીરે,	મારી.
મુખ જોલેછે હુબ મારો મારો,	
કરે કુકવાને ગાંમમાં હાંકારોરે,	મારી,
એકે ભુમીયા તમાંમ પોકી આવ્યા,	
વઢાંતુર સુર ઢોલડા વજાવ્યારે,	મારી.
પુરવ દક્ષણને પછમ પ્રમાંણ,	
કરી હાંકારોને પેહુ કલકાંણરે.	મારી.
ત્રધણ દીસાયે કુંકાઈ રણતુર,	
ચંખાં ચોળ ખણ્યા કેફ ચકચુરરે.	મારી.
અવર કાંઠોને માંવડી ઇલોળ,	
હાક બજે ચડયો સમુદ્ર હીલોળરે.	મારી.

હોહોકાર થતાં આવીયા હડીત્રા,	
ધાડ રેવોરાંના પાવ થયા ઢોલારે.	મારી.
અસવ ફેરવ્યો ચોત્રાદી પુડ આડી,	
ઝીક ભુમીયા વળડે પીઠ ઝાડીરે.	મારી.
ઝાપર રેવોરાંને ગાંમ ખાર કીધા,	
ઘોડા આદમી તમાંમ ઘેરી લીધારે.	મારી.
વિર રાઠોડ ચુવાંણુ મકુવાંણુ,	
મેળ કરી ચહું ત્રફથી મંડાંણુરે.	મારી.
ખાજે જોર બંદ બેવડી બંડક,	
તોડે વેરીયાનાં હાડ દુક દુકરે	મારી.
જોધ કોધમાં વિરોધ લીધ જુટે,	
ફટે ફેફરાંને તુખલાં કુટેરે.	મારી.
વિર હાક બજે માર માર બોલે.	
ધબે તુરીયો જુઝાર તુર ઢોલેરે.	મારી.
ધુંવા ધોર જોર ધોર ધંધકાર,	
ચલે નાગ ખાગ વીજ ચમંકારરે.	મારી,
બણ્યા રંગરોળ અંગ લથ્થ બથ્થ	
કાઢ્યો રેવોરાંની ધાડનો કથ્થરે,	મારી,
સઉ આગળ નાહો તે અદેસંગ,	
પેઠો દેસોતર દ્રોડવિપવંગરે,	મારી,
ઘણા લોક તણા નેકળી ગ્યે ધાંણુ,	
ભુપ વિના પડી ધાડમાં ભંગાંણુ રે,	મારી,
જોધ જોહ હાંમ કર્યો મહાજુધ,	
સોઇ જાહર છે દાખલા સુધરે,	મારી,
કાળો કોપ થયો જોહ હાંમ જાંણુ,	
કાળાં કટકાં તે ખેતર કેવાંણુરે,	મારી,
પડ્યાં તુખલાં જોહાંમ પ્રથીસોઇ,	
કે છે તુખલીયાં ખેત્ર સહુ કોઈરે,	મારી,

રણુવટીયાં જ્યાં બુધ થયો જોરાજો,	
કાળા કટકાં જ્યાં ફેર થયો કાજોરે,	મારી,
પછે ધાડ દોડ કૈક નાસી છુટયા,	
કરી હાંકારો સાતોળ સુધી કુટયા રે,	મારી,
ભુપ કાંઠાને બેહદ ભજડી,	
વજ્યા છત તણા ઢોલડા વજડી રે,	મારી,
રંગ બુધમાં સવાયો રંગ રાખ્યો;	
બ્રમ ભાટ મળી પુગ જસ ભાખ્યોરે.	મારી,
પછે ઠાકર સઉગાં બડે પધારયા;	
સરણુયાં સાધાર ઘંદ સારયારે.	મારી.
અધીક માંમલા દાવડ તણા એવા;	
દેવી સધારે અંબીકા જગત દેવારે.	મારી
ગાંમ દાવડમાં ફેરથી ધીગાંણ;	
થોડા દીહ રહ્યું વ્યાસજીનું થાંણુંરે.	મારો.
તાર પછે થોડાં વસ વિત્યાં તાંહી;	
મહીપ પ્રગણું વેંચાંણું બ્રાત માંહીરે.	મારી.
પોતે વેચુંજીથી ભુપ સદો આવ્યા,	
રાજ સુવેરથી દાવડમાં લાવ્યારે.	મારી.
સમત ઓગણીમાં પાંચ તણી સાલ;	
વસા દાવડમાં ભુપ સદ માલરે.	મારી.
રાજ ઉનંમીક મંધ વંશ રાજ;	
મહા પ્રાકૃમી છતી સવં સમાજરે.	મારી.
વાર એહ તણી તે સમે વતાવું;	
કાંમ ઉતમ બન્યું છે જગત ચાવુંરે.	મારી.
સમત ઓગણી બેતાળી વસ સાર;	
વિપ્ર પાંચ મળી આદરયો વિચ્યારરે.	મારી.
સંકર ભોળેસર આગળ વિસાળ;	
મહા સોભતી બજાવી દીપ માજરે.	મારી.

વિપ્ર નંદકે આનંદ મન ધારી;	
આગે વાન થઇ માંડવી સુધારીરે.	મારી.
રાવળ જે શંકર પુરણારામ;	
પંડ્યા દલસુખ વંદલ નાંમરે.	મારી
હીરા મંછુક આદીત લજ્યા રાંમ;	
કીધું પસામણી રાંમ સુલ કાંમરે.	મારી.
એહમાં વડીને વિપ્ર પાંચ આખું;	
કરચું કાંમ રહું નાંમ પ્રસ લાખુરે.	મારી.
કરે અંખીકાને નાંમ ટેલ કેઇ;	
તેને મન વંછીત કાંમ સીધ હોઇરે.	મારી.
કષ્ટ કલેશ બ્યાધી ભગ્ત તણી કાપે;	
આઇ પુત્ર અંન દ્રવ્ય ઘણું આપેરે.	મારી.
ટેલ ટેકથી વીસેસ સુખ પાવેં,	
અંખે આરાધતાં સાયજે આવેરે.	મારી.
સમત ઓગણીયો ઓગણુ પચાસ;	
મહા ઉતમ ઉભસ આસો માસરે.	મારી.
વીજે હસમીતે દીહ ગુરુવાર;	
પુરણુ ગરખો થ્યો આનંદ અપારરે.	મારી.
સાખે વસ્તાંણી વહી વંચા સાર;	
રાવ માત્તમણુ બુધી ઉદારરે.	મારી.
તોહ તણે કવિ દાંન દાસ તાંન;	
પડે કાવ્ય સદા અંખીકા પ્રસાંનરે.	મારી.
અદા હેસલ ભતીજ જેસંગ દાણ;	
ફડે ગાવણેથી જગત કીધુ રાણરે.	મારી.
ગાય ગાવણુ વીવેકથી ગોપાળ;	
ભલો રીત રીજે ભુમીયા ભોપાળરે.	મારી.
વહે સાંભળે જે ગાય ગવરાવે;	
પુન્ય પાંચ ચંડી પાટ તણ પાવેરે.	મારી.

જપે એક વાર દીડ મધ્યે બપુ;
ટળે કષ્ટ જગત અંબીકા પ્રતાપરે.

મારી.

થાળ.

સવારે તો કરન સહુણારે, પ્રભુ મારા થાળે પડુણારે,
હરી જોજ્યો જાણતા હાસીરે, વાલમ માફ નુતર વાસીરે;
અંતર રાખો નાથ અમાંથીરે, તો હું નહીં બોલુ તમાંથીરે;
હરી પછે બોલ્યા હસીનેરે, કૌ કેંઈ હાંમેણું છે કીનેરે,
તમો વેલી કરજો તૈયારીરે, નૈ કેમ આવું હું બ્રજ નારીરે;
વચન સુણી વીઠલ કેરે, ગોપી સુખ પાંખી ગણેરે,
ઉતાવળી નીજ ઘેર આવીરે, રસોઈની જુગતી રચાવીરે;
રાંધ્યુ ભાત્ય ભાત્યનુ રાતેરે, પાતળીઓળ આબ્યા પ્રભાતેરે,
આદર કીધુ સનમુખ આવીરે, બેસારયા પલંગ બીછાવીરે;
રૂડુ જળ ગરમ કરીનેરે, ભાવ ધરી કુડી ભરીનેરે,
બાજઠ ઢાળ્યો દારને બારણેરે, કરનજીને જલવા કારણેરે;
ઉડી પ્રભુ બાજઠ આવ્યારે, જુગત થકી પ્રેમે જલબ્યારે,
હુયુ અંગ અંચળો લેઈનેરે, દુર ઉભી પાવલાં દેઈનેરે;
પીતાંમ્બર પાવડી પેરીરે, વળ્યા કાળી નાગનો વેરીરે,
નારી રૂડી જુગતી બનાવીરે, લીધા ગર માંહો બોલાવીરે;
ઢોળ રંગ બાજઠ ઢાળીરે, બેસારયા ત્યાં શ્રી વનમાળીરે,
રૂડો પાટલો રંભ ભરીઓરે, ઘોઈ હરી આગળ ધરીઓરે;
કળ સહેમમાંજ કરીનેરે, ભાવે જળ ઠંડુ ભરીનેરે,
અધીક ખ્યાલાને આળખોરાંરે, કઠોરી ને સોના કઠોરાંરે,
વાટકડા છે વરગ ભરેલાંરે, સુધારીને સાફ કરેલાંરે;
થાળ સોના કેરો ઠરાવીરે, પીરસાણું પ્રેમથી લાવીરે,
સાકરીયો કંસાર છે સારેરે, ઘોળો એક ખાંડનો ધારેરે;

માખ્યાં તણી રાખજો માલમરે, વાડી એ સુવળગો છો વાલમરે,
 પ્રભુ મહારા કેવો છે પર ખોરે, સીરો જોતાં ખરશીના સરખોરે.
 લાડુ તણુ ચુરમુ લાવીરે, માંઘ ખુરા ખાંડ મીલાવીરે;
 માલપુવા છે માંખણુ જોવારે, કર્યા છે મે ચાખો તોં કેવારે,
 મોતીચુર મગદળ મુઘોરે, છખીલાજી ગીમાં સુ મુઘોરે;
 ઘત તરતુંકુછે ગરનુરે, અમે નથી ખાતાં અવરનુરે;
 જલેખી ને સેવ છે જોણીરે, ફેણા અને સુતર ફેણીરે;
 લ્યો કેસરી ભાત છે વાહારે, નાં ભાવે તો પાંચ નવાહારે;
 તમે ના જમો એક તરફીરે, ખાણુમાં છે પેંડા ને ખરફીરે;
 ખીરમાં સુખાંડ ગણીછેરે, ખાસુદી તે કેવી ખણીછેરે;
 કેવો દુધપાક છે કૌકેરે. લાગે સ્વાદ તો માગી લ્યોકેરે;
 સુવાળી ને વેડમી સારીરે, ધીમાં તળી લાવીછુ ધારીરે;
 પ્રીતમ મીઠી માંળી છે પુરીરે, કેવાં દેશરાં છે કચુરીરે;
 જમો ઘત સાથે જખેળીરે, પ્રભુ એછે પુરણુ પોળીરે;
 સ્વમી ટોપરાપાક સુંદરરે, ગળ્યો તેથી પાકછે શુંદરે;
 સીખંડ ને લાડુ સેવૈયારે, કેવા થ્યા છે જોલો કનૈયારે;
 તેથી જમો ગેખર તાજારે, ખાંડ સાથે ખાવાનાં ખાજારે;
 મગજ મેવા ભાતછે માવારે, ખાંતે કીધા પુડલા ખાવારે;
 ટેવ સરમાખ્યાની તમનેરે, એતો ગમતી નથી હમનેરે,
 કમોદનો ભાત છે ભુદર રે, સાકર દુધથી જમો સુંદરરે,
 દાખ્યાં સુખડી તણાં ઢળીઆંરે, મોહન મીઠી ચાસણી મળીઆંરે
 સાકર કેળાં ચેટલી સારીરે, ખણી ઠીક કુંજ ખીહારીરે;
 તાખી પુરી આતર તુફીરે, લ્યો લ્યો હુતો આપતાં ચુકી રે;
 વગારેડી ખીચડી વાહારે, લેજો નંદરાયના લાહારે;
 સુરણુ કેરી ભાજી છે સારીરે, વાલોળ્યો મેં હમણાં વધારીરે;
 ખણાવેલી હાલગડી છેરે, કેવિ દાળ ભાત કડી છેરે,
 રોંગણાં ને તાજાં રતાળુ રે, પેંડ પરવરને પેંડાળુરે;
 સાક લેજોજો હોએ સારારે, કેતાં નથી ખાટાં કે ખારારે;

ભીંડને તાંદળનની ભાજીરે, વગારી છે લેજો વાડાજીરે;
 કંકોડા ગીલોડાં કરેલારે, ભલાં છે મસાલે ભરેલારે;
 રાયતુ છે દુધીનુ રૂડું રે, ખાખુ ભરી રાખ્યુ ખચુંડું રે;
 કડી દહી ભાગી કરીછેરે, ખાઈ જીવો સ્વાદ ખરીછેરે;
 અડદ મુગ મોઘેરે એમાંરે, તુવેર ચણા મેળવ્યા તેમાંરે,
 મસુર પાણુ માંધ ધરી છે રે, કે વટેલી દાળ કરી છેરે;
 કસુર કાંધ હોય તો કે જોરે, લીંબુ કાપી રાખ્યુ છે લેજોરે,
 તળેલાં છે કોચરાં તાજરે, મસાલેથી મેળવ્યાં જાજારે;
 રીંગણાંનુ ભરત કરચુ છે રે, ગરમ છે કે દેખો કરચુ છે રે,
 વાલચણા ચોળા વટાંણારે, વગાર્યા છે ફરકા દાંણારે;
 વાલમ ચોળા ખેરાની વડીઓરે, મસાલો છે કેવો ચડીઓરે;
 સકરીઆં છે સાકર સરખારે, ચાળી જીવો માંળા કે ચરખારે;
 વડાં થયાં ઠીક તે વાલમરે, મસાલાની રાજ્ય ન માલ મરે,
 સાક આલુ કેરુ સુધારચુરે, સરસીઆમાં છે છમ કારચુરે;
 મઠો દહીનો ગણો મેંઠારે, રોટલો મેં કીધો પરે ઠારે,
 ખાટી મીઠી ચટણી છે ખાંડીરી, ઉતાવળ આંમ સુ માંડીરે;
 સાકરીયાની કેરી સમારીરે, છદ્દો કરી રાખ્યો સુધારીરે,
 થોડુ થોડુ લેજો અથાણુરે, જીવણુ હુંતો સ્વાદીયા જાણુરે;
 સેકયા તળા પાપડ સારારે, હેત જમો નાથ હમારે,
 કેરી તણો રસ ખજ્યો કેવોરે, જમો હસે સાકર જેવોરે;
 અમર તો છે ખ્યાલામાં એતોરે, તેને લોક કેંછે ફજેતોરે,
 અથાણાનાં મરયાંને આહુરે, જમોતો હુલાવુ જ્યાહુરે;
 તમે સાથી માગવાં તજીઆરે, ભરેલાં છે પુરીઓ ભજીઆરે,
 જમોછો કે હાંસી કરોછોરે, પાંણીથી શું પેટ ભરોછોરે;
 રાજ જમો સાંસતી રહ નરે, પવન ઢાળુ પંખો લેઇનેરે,
 કમી નથી છાસમાં કાઈરે, મીઠું જીરુ નાખુ છે માંધરે;
 ભુદર એ છે ગુણનું ભરેલુરે, છાસનું જમણુ સઉ છેલુરે,
 કાંધુ ચણુ ખસખસ કઈ નેરે, જીવણુ બેઠા બેલીએ જઈનેરે,

ખીડાં લાવી પાન બણાવીરે, જમ્યા ઘણું હેત જણાવીરે;
જમણુ સાચા પ્રેમનું જાણીરે, પ્રસાન થયા સારંગ પ્રાણીરે;
ખરે દલ નાં લાવે ખાંભીરે, દયાળુ છે દાંનનો સ્વામીરે;
પ્રેમ એવો સાચથી પાળો રે, સેજે વસ થાએ છોગાળોરે;

૯૧

ભજન રાગ ધીરાના પદનો.

સાગર રૂપી સંસારરે, વિકટ ઉતરવાનો;
નાવ હરી નાંમે રે, તેછે ઉપાય તરવાનો. સાગર.
ખાંમેયો દુખ શ્રલમાં બહુ પ્રાણી કીધું તે દન કાલ,
તું બુદ્ધ્યો થાય છે તે માટે, થોડા આવેલુ કથોલ;
સખ્દ જેમ સાધોરે, અલખ ઉચરવાનો. સાગર,
ખેલ બાળાપણમાં બહુ ખેલ્યો, સ્નેહ તર્જન પ્રીય સાથ,
બુદ્ધા પણમાં બહુ જાનળી, નહી જાણ્યા રઘુનાથ,
ધીર વૃત્તી થાપીરે, અલખ ઉચરવાનો, સાગર.
જે તારૂં ધારયુ થાય આ જુગમાં, તો દુખને કાઢે દુર,
સુખનો અધીક કરે તું સંશ્રદ્ધ મતલબના હેમજુર,
હરી ધારયુ હોસેરે; ફાલ નથી ફરવાનો, સાગર.
સાચા દલથી સત શુરૂ સેવો, નાંમ સાથે કરો નેહ,
આવે વારમવાર ન અવસર, ફલભ મનુસા દેહ,
ચીત મધ્યે ચેતોરે ઠાંમ એ છે ઠરવાનો. સાગર.
દાંન કવિ કહેછે આ દલમાં સહુનો સરજણહાર,
ઓળખવો એ ભેદ અગમછે, સેવો સતશુરૂ સાર,
અવરનાં એવોરે, હેતુ દુખ હરવાનો, સાગર.

ભજન ઉપર પરમાણે.

વીવેકે વિચારેરે, મનુસાદેહ ફલભ મળી,
 સીતાપતી સમરેરે, તાપ ત્રધણુ જન્ય ટળી. વીવેકે
 સ્વારથ કારણ કીધાં બહુ છળ, ફંદા ડંડા ફેલ,
 પરમારથ તે નહી પીછાણ્યો, જે પગ વાળા બેલ,
 કેટલુ કમાણેરે, રાત દીન રળી રળી. વીવેકે.
 તુ જડ ચેતનજો તપાસી, આ નર દેહ અમુલ,
 બીજા ભવમાં ભજન બણે નહી, માટે તુ મત ભુલ;
 જુગતી એવી જાંણીરે ભગતીમાં જાજે ભળી. વીવેકે.
 ઘર તારૂં ચોર તીમરમાં ભુલ્યો તુ સીધ સંભાળ;
 પાકી હાંડી તેહ પીછાડી કાંના વળે ન કેઈ કાળ,
 એવું ઉર અંતરે વિચારી જો વળીરે વળી. વીવેક.
 દાંન કવિ કહે સમજી દીલમાં પ્રભુ ચરણે કર પ્રીત,
 ભય ચોરાસી ફેરો ભાગે: ખળતા છોડી ખચીત;
 ગ્નાંની સત ગુરૂનેરે લાગુ પાય લળી લળી. વીવેકે.

૯૩ આરતી. ચોપાઇ.

આરતી કોજે શ્રીરધુવરકી, હરઅજ પ્રીય મુરતી મન હરકી. આરતી.
 સીસ સુકુટ શ્રુતી કુંડળ સોહે, મુની મુરસીધ સંત મન મોહે. આ.
 સુખ મા કોટી મનોજ સમાંના, બેહુ કર ધરે ઉર ચીર ધનુષાંના. આ.
 આભુખન પટ ધરેઉ અનુપા, ભવ ભય હરન ચરાચર ભુપા. આરતી.

કપુર ખાતી વર કંચન થારા, જગ મગ કરત રતન ઉભયારા. આ.
 ઘંટ જનક ઠનકત ઘડીયારી, કંબુ નાદ જન આનંદકારી. આ.
 વિચીધ તાડ કરતા લહી ખાજે, ગહર ગહર ધુની ત્રંબક ગાજે. આ.
 કરત દાન વંદન કરજેરી, જે રધુવર જય જનક કીસોરી. આરતી.

દોહા.

ઉગણીસે ત્રેસટ તણો, સંખત વિક્રમ સાર;
 પુરણ કીધો ભાદ્રપદ, વહિ પંચમ શુરવાર.

૯૯

ગાયન સંગ્રહ ગ્રંથ સમાપ્ત.

